

НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР

НЭГ ХОТ
СТАНДАРТ

НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН БАЙДАЛ

СТАТИСТИКИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

www.ubstat.mn

www.facebook.com/ubstat

2020
12 САР

АГУУЛГА

Хуудасны
дугаар

	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2016-2020 ОН	1
	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДҮҮРГЭЭР	2
	БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД	3
	НИЙГМИЙН ДААТГАЛ	6
	ЭРҮҮЛ МЭНД	8
	АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	11
	ГЭМТ ХЭРЭГ	14
	ТӨСӨВ	17
	ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	20
	АЖ ҮЙЛДВЭР	28
	МАЛ ТЭЖЭЭВЭР АМЬТДЫН ТОО	33
	ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	37
	ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ	38

Хүснэгт 1. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн XII сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016	2017	2018	2019	2020
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	36 885 ^{↓13.8}	38 404 ^{↓6.0}	40 703 ^{↑6.0}	41 206 ^{↑1.2}	39 779 ^{↓3.5}
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, сарын эцэст	хүн	11 988 ^{↓5.2}	7 043 ^{↓41.2}	8 276 ^{↑18.5}	6 712 ^{↓18.8}	5 002 ^{↓25.5}
Үүнээс: эмэгтэй	хүн	6 062 ^{↓12.4}	3 965 ^{↓34.6}	4 429 ^{↑11.7}	3 610 ^{↓18.4}	2 711 ^{↓24.9}
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	39 517 ^{↓1.0}	26 808 ^{↓32.2}	22 931 ^{↓14.5}	24 112 ^{↑5.1}	17 125 ^{↓32.2}
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	17 909 ^{↓0.2}	21 947 ^{↑22.5}	25 652 ^{↑16.9}	20 261 ^{↓21.0}	14 633 ^{↓27.8}
Хэрэглээний үнийн индексийн жилийн өөрчлөлт	хувь	0.5 ^{↓0.6}	7.2 ^{↑6.7}	9.7 ^{↑2.5}	5.0 ^{↓4.7}	1.9 ^{↓3.1}
Төгрөгийн ам.доллартай харьцах ханш, сарын эцэст	1US\$ =₮	2 490 ^{↑24.7}	2 427 ^{↓2.5}	2 644 ^{↑8.9}	2 727 ^{↑3.1}	2 850 ^{↑4.2}
Нийслэлийн төсвийн орлого	тэрбум төгрөг	869.9 ^{↑2.9}	721.9 ^{↓17.0}	872.2 ^{↑20.8}	946.5 ^{↑8.5}	932.6 ^{↓1.4}
Нийслэлийн төсвийн зарлага	тэрбум төгрөг	1 021.2 ^{↑15.7}	1 075.3 ^{↑5.3}	1 328.8 ^{↑23.6}	1 447.4 ^{↑8.9}	1 442.2 ^{↓0.3}

Тайлбар: өмнөх онтой харьцуулсан ^{↑, ↓} эерэг өөрчлөлтийн хувь;
^{↑, ↓} сөрөг өөрчлөлтийн хувь;
= тогтвортой

Хүснэгт 2. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих Нэгж	2019 онд					2020 онд				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	313	Баянгол	7 842	Налайх	56	318	Баянгол	7 778	Налайх	56
			Чингэлтэй	1 793	Багануур	48		Чингэлтэй	1 722	Багануур	47
			Сүхбаатар	707	Багахангай	32		Сүхбаатар	707	Багахангай	30
Ажилгүйчүүд хөдөлмөрийн насны 10 000 хүнд ногдох	0\000**	77	Багахангай	821	Баянзүрх	73	58	Багахангай	790	Хан-Уул	57
			Багануур	179	Хан-Уул	63		Багануур	118	Баянзүрх	41
			Сүхбаатар	104	Сонгинохайрхан	51		Налайх	94	Сонгинохайрхан	25
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	13	Налайх	15	Баянгол	7.2	12	Багахангай	24	Багануур	7
			Сүхбаатар	13.7	Хан-Уул	7		Сонгинохайрхан	12	Хан-Уул	6
			Сонгинохайрхан	12.4	Багахангай	-		Налайх	12	Сүхбаатар	5
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	141	Баянзүрх	199	Хан-Уул	126	118	Баянзүрх	110	Сүхбаатар	74
			Сонгинохайрхан	144	Налайх	111		Налайх	99	Хан-Уул	70
			Чингэлтэй	131	Багахангай	19		Сонгинохайрхан	95	Багахангай	26
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	65	Сүхбаатар	58	Налайх	12	65	Багахангай	76	Баянзүрх	29
			Чингэлтэй	56	Багануур	11		Хан-Уул	54	Баянгол	28
			Хан-Уул	48	Багахангай	6		Чингэлтэй	54	Сонгинохайрхан	24
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	208	Сүхбаатар	329	Налайх	132	150	Сүхбаатар	204	Сонгинохайрхан	107
			Чингэлтэй	245	Багануур	82		Чингэлтэй	174	Багахангай	93
			Баянзүрх	235	Багахангай	47		Баянзүрх	170	Багануур	74

Тайлбар: * промилль ** продицимил

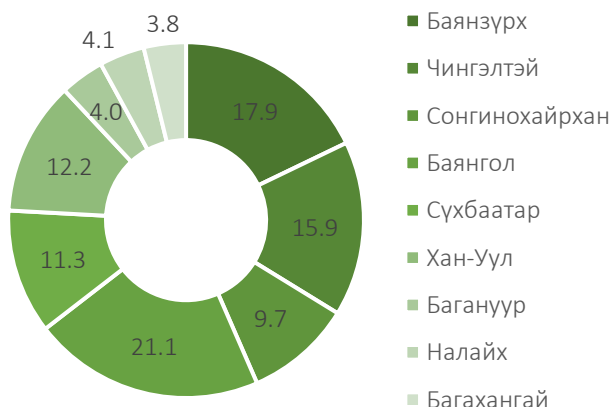

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД

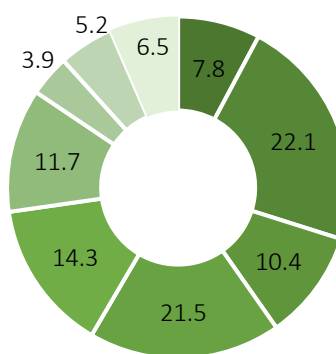
Нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо нийслэлийн хэмжээнд 2020 оны 12 дугаар сард 5002 болж, өмнөх оны мөн үеэс 1710 (25.5%) хүнээр, өмнөх сараас 503 (9.1%) хүнээр тус тус буурсан байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 2711 (54.2%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Зураг 1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, дүүргээр, нийслэлийн дүнд эзлэх хувиар, XII сарын эцэст

а. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэд

б. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 77 (1.5%) нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байгаа бөгөөд 42 (54.5%) нь эмэгтэйчүүд байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 1054 (21.1%) нь Баянгол, 893 (17.9%) нь Баянзүрх, 796 (15.9%) нь Чингэлтэй, 608 (12.2%) нь Хан-Уул, 567 (11.3%) нь Сүхбаатар, 485 (9.7%) нь Сонгинохайрхан, 201 (4.0%) нь Багануур, 206 (4.1%) нь Налайх, 192 (3.8%) нь Багахангай дүүрэгт тус тус амьдарч байна.

Нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад 2020 оны 12 дугаар сард ажилгүй 1552 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 716 иргэн ажилд зуучлагдан орж, 1339 иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан байна.

Нийслэлийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс ажилд зуучлагдан орсон иргэд 1017 (58.7%) хүнээр, ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан иргэд 1290 (49.1%) хүнээр, шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд 2063 (57.1%) хүнээр тус тус буурсан байна.

Зураг 2. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, XII сарын эцэст

2019 XII 3 615 1 733

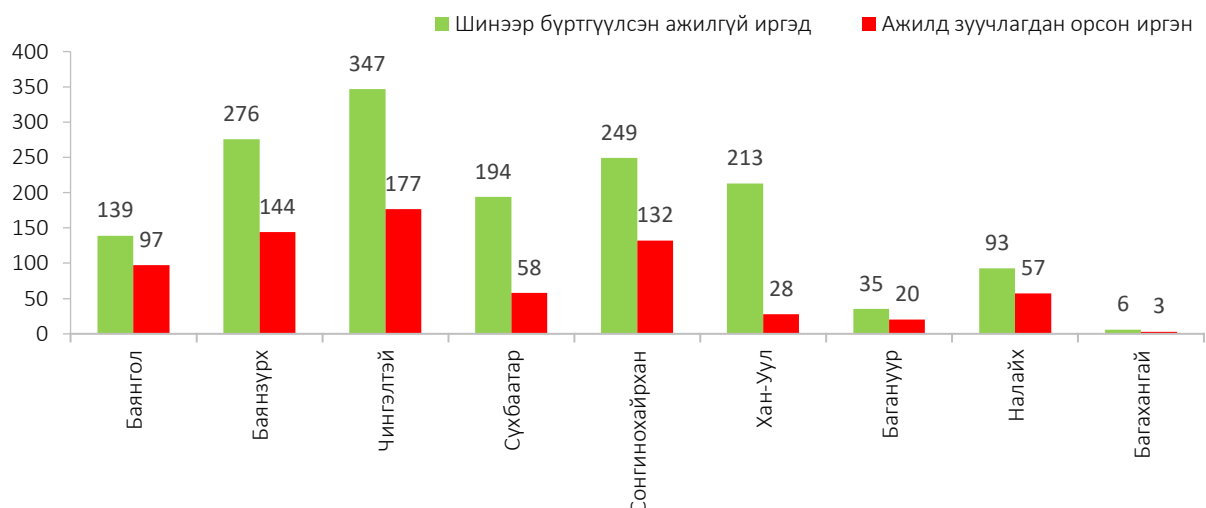
2020 XII 1 552 716

Шинээр бүртгүүлсэн
ажилгүй иргэд

Ажилд зуучлагдан
орсон иргэд

Зураг 3. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, дүүргээр, 2020 оны XII сар

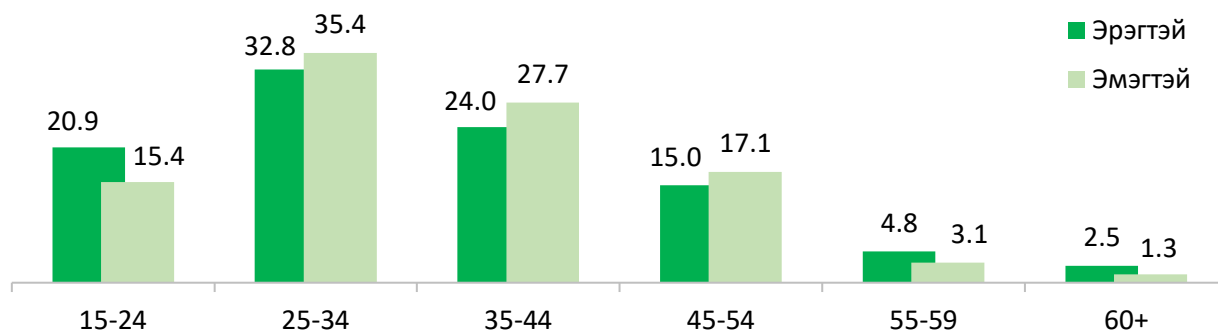

Хүснэгт 3. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, дүүргээр, жил бүрийн XI, XII сарын эцэст

Дүүрэг	2017		2018		2019		2020	
	XI	XII	XI	XII	XI	XII	XI	XII
Нийслэлийн дүн	6 959	7 043	8 532	8 276	7 459	6 712	5 505	5 002
Багануур	396	357	395	326	262	323	208	201
Багахангай	98	126	73	98	205	214	197	192
Баянгол	985	921	898	822	1 414	1 153	1 237	1 054
Баянзүрх	1 467	1 387	3 292	3 638	1 790	1 533	1 095	893
Налайх	154	169	121	124	253	158	213	206
Сонгинохайрхан	1 369	1 624	1 427	1 151	892	992	533	485
Сүхбаатар	1 208	1 153	836	810	901	914	633	567
Хан-Уул	635	661	688	655	698	664	508	608
Чингэлтэй	647	645	802	652	1 044	761	881	796

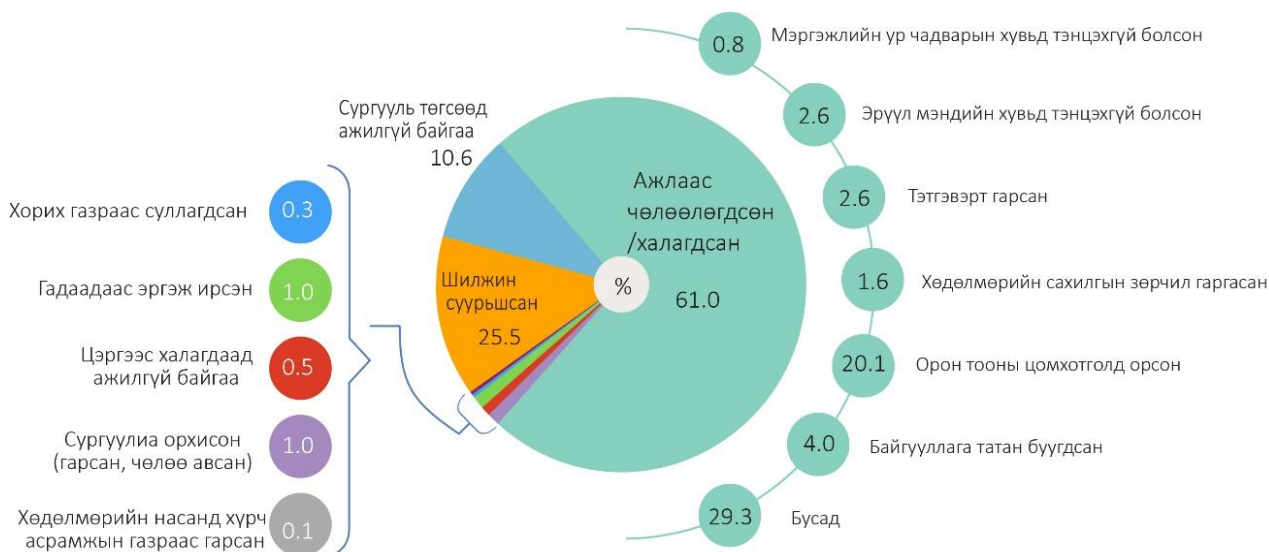
Насны бүлгээр авч үзвэл бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 1710 (34.2%) нь 25-34 насны залуучууд, 1301 (26.0%) нь 35-44 насныхан, 1094 (21.9%) нь 45-аас дээш насныхан, 897 (17.9%) нь 15-24 насныхан байна.

Зураг 4. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, насны бүлэг, хүйсээр, дүнд эзлэх хувиар, 2020 оны XII сар

Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад 2020 оны 12 дугаар сард 1552 хүн шинээр бүртгүүлсэн байгааг ажил хайж буй шалтгаанаар нь авч үзвэл хамгийн их буюу 61.0 хувь нь ажлаас чөлөөлөгдсөн болон халагдсан иргэд байна.

Зураг 5. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайн шинээр бүртгүүлсэн иргэд, ажил хайж буй шалтгаанаар, XII сарын эцэст

Хүснэгт 4. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, XII сарын эцэст

Үзүүлэлт	Ажилгүй иргэдийн тоо			Дүнд эзлэх хувь		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Ажилгүйчүүд, бүгд	8 276	6 712	5 002	100.0	100.0	100.0
Үүнээс:						
Магистр, доктор	207	134	105	2.5	2.0	2.1
Дипломын болон бакалаврын дээд	3 461	2 250	1 604	41.8	33.5	32.1
Тусгай мэргэжлийн дунд боловсролтой	354	286	192	4.3	4.3	3.8
Техникийн болон мэргэжлийн	269	235	169	3.3	3.5	3.4
Бүрэн дунд	3 715	3 495	2 724	44.9	52.1	54.5
Суурь	177	196	139	2.1	2.9	2.8
Бага	48	44	26	0.6	0.7	0.5
Боловсролгүй	45	72	43	0.5	1.1	0.8

2020 оны 12 дугаар сард бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс хөдөлмөр эрхлэлтийн албадаар зуучлагдан ажилд орсон 716 хүний 15 (2.1%) нь төрийн бус байгууллагад, 408 (57.0%) нь төсөвт байгууллагад, 293 (40.9%) нь компани, нөхөрлөл, хоршоо болон бусад газарт ажилд орсон байна.

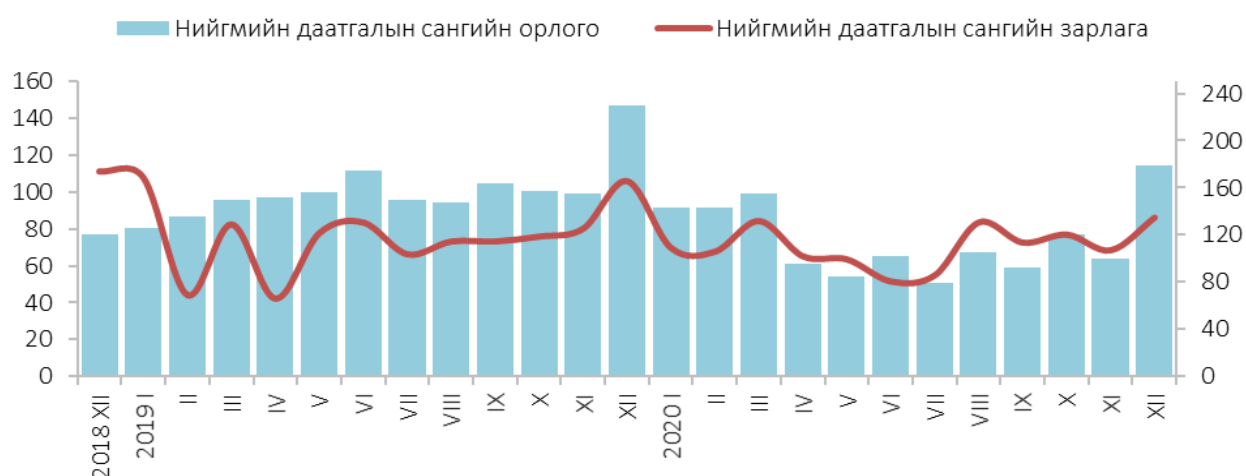
НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

2020 онд нийслэлийн нийгмийн даатгалын салбарын үйлчилгээнд 31.6 мянган байгууллага, 733.6 мянган иргэн хамрагдаж, 894.5 тэрбум төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлжээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч нийт иргэдийн 527.2 мянга (71.9%) нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 127.6 мянга (17.4%) нь төсөвт байгууллагын, 78.8 мянга (10.7%) нь сайн дурын даатгуулагчид байна. Даатгуулагчийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 21.3 мянган (2.8%) даатгуулагчаар буурсан байна.

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын газрын мэдээллээр нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2020 онд 894.5 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 318.1 тэрбум (26.2%) төгрөгөөр, зарлага 1365.8 тэрбум төгрөг болж 57.5 тэрбум (4.0%) төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

Зураг 6. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага, тэрбум төгрөг, сараар

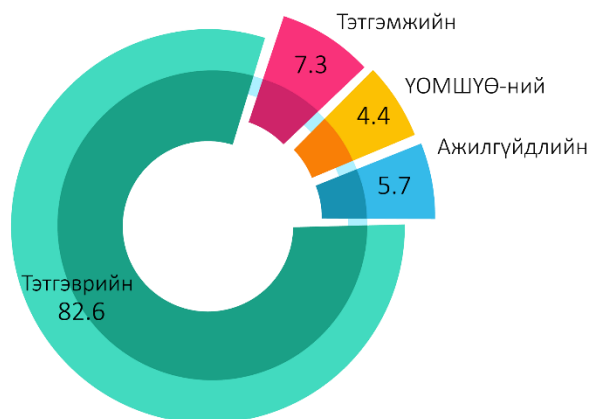
2020 оны жилийн эцэст нийгмийн даатгалын сангийн нийт орлого 894.5 тэрбум төгрөг болж төлөвлөснөөс 34.5 тэрбум төгрөгөөр (4.0%) илүү бүрдсэн байна.

Хүснэгт 5. Нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

Дүүрэг	Орлого			
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү
Нийслэлийн дүн	859 969.4	894 495.1	104.0	34 525.7
Багануур	14 181.3	15 782.7	111.3	1 601.4
Багахангай	1 633.4	1 738.8	106.5	105.4
Баянгол	151 777.6	155 699.4	102.6	3 921.8
Баянзүрх	111 166.0	113 616.0	102.2	2 450.0
Налайх	8 928.1	8 916.2	99.9	- 11.9
Сонгинохайрхан	55 020.1	57 659.2	104.8	2 639.1
Сүхбаатар	177 553.8	191 598.5	107.9	14 044.7
Хан-Уул	133 212.1	134 351.1	100.9	1 139.0
Чингэлтэй	206 497.0	215 133.2	104.2	8 636.2

Нийгмийн даатгалын санд хуримтлуулсан нийт шимтгэлийн орлогын 80.8 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 8.8 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 8.4 хувь нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний (ҮОМШӨ) даатгалын санд, 2.0 хувь нь ажилгүйдлийн даатгалын санд тус тус төвлөрчээ.

Зураг 7. Даатгалын сангийн зарлага, хувиар, XII сарын эцэст

2020 оны турш нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангаас даатгуулагч, иргэдэд 1365.8 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн нийт зарлагын 82.6 хувийг тэтгэврийн, 7.3 хувийг тэтгэмжийн, 4.4 хувийг ҮОМШӨ-ний, 5.7 хувийг ажилгүйдлийн даатгал тус тус эзэлж байна.

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2020 онд өмнөх онтой харьцуулахад 4.0 хувиар буурахад

тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 4.3 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 5.5 хувь, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага хамгийн их буюу 42.3 хувиар тус тус буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Зураг 8. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо

2020 оны жилийн эцэст тэтгэврийн даатгалын сангаас 1127.7 тэрбум төгрөгийн зарлага гаргаснаас өндөр насны тэтгэвэр авагч 140.0 мянган хүнд 751.3 тэрбум (66.6%) төгрөгийг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр авагч 24.5 мянган хүнд 93.1 тэрбум (8.3%) төгрөгийг, тэтгэвэр авагч 7.1 мянган хүнд 28.1 тэрбум (2.5%) төгрөгийг,

цэргийн тэтгэвэр авагч 12.2 мянган хүнд 97.9 тэрбум (8.7) төгрөгийг тус тус олгосон байна. Тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлагын 157.4 тэрбум (14.0%) төгрөгийг бусад зардалд зарцуулжээ.

Тэтгэмжийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан 68.2 мянган хүнд 12.8 тэрбум төгрөгийн, жирэмсэн болон амаржсан 37.4 мянган эхэд 69.1 тэрбум төгрөгийн, 5.5 мянган иргэний ар гэрт 5.5 тэрбум төгрөгийн оршуулгын тэтгэмжийг тус тус олгож, 12.8 тэрбум төгрөгийг бусад зардалд зарцуулсан байна.

ЭРҮҮЛ МЭНД

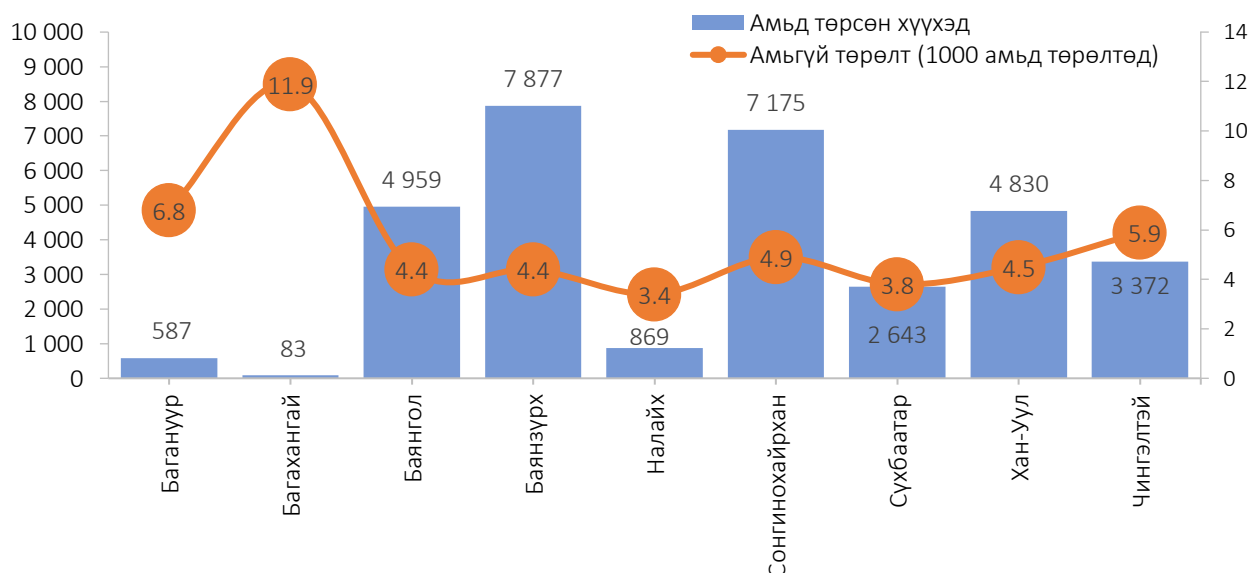
Нийслэлийн хэмжээнд 2020 онд 39378 эх амаржсан нь өмнөх оны мөн үеэс 1445 (3.5%) төрөлтөөр буурсан байна. Нийт төрөлтийн 25307 (64.3%) нь НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт, 14071 (35.7%) нь нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй ЭМЯ-ны харьяа улс болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт амаржсан байна. Нийт амаржсан эхчүүдийн 3.5 хувийг өсвөр насны охидын төрөлт, 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байна.

Хүснэгт 6. Төрсөн хүүхэд, эх, хүүхдийн эндэгдэл, жил бүрийн эцэст

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	$\frac{2020}{2019}\%$
Амаржсан эхийн тоо	40 373	40 823	39 378	-3.5
Гэрийн төрөлт	176	126	122	-3.2
Хяналтгүй төрөлт	233	254	195	-23.2
Амьд төрсөн хүүхэд	40 703	41 206	39 779	-3.5
Эхийн эндэгдэл	11	10	11	10.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	555	530	471	-11.1
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	13.6	12.9	11.8	-

2020 онд 39779 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оноос 1427 (3.5%) хүүхдээр цөөн байна. Төрсөн нийт хүүхдийн 7384 (18.6%) нь бусад аймгийн харьяат эхчүүдээс мэндэлжээ.

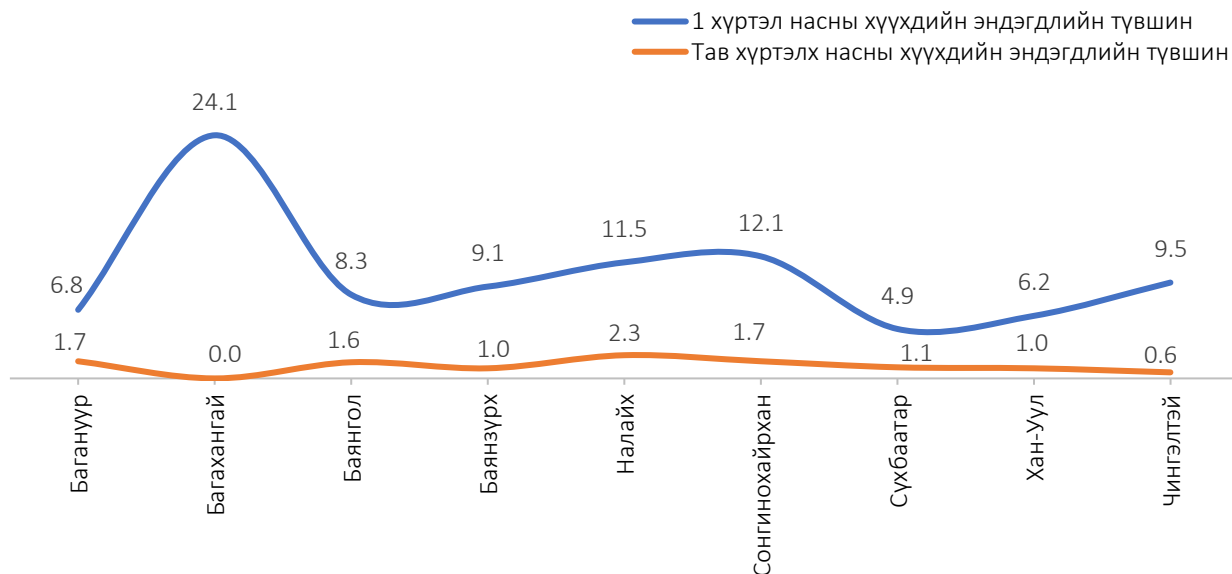
Зураг 9. Амьд төрсөн хүүхэд, дүүргээр

Төрсөн нийт хүүхдийн 20369 (51.2%) нь эрэгтэй, 19410 (48.8%) нь эмэгтэй хүүхэд байна. Амьд төрсөн нийт хүүхдийн 590 нь 2 ихэр, 20 нь 3 ихэр хүүхэд байна. Мөн 3.3 хувь нь 2500 граммаас бага жинтэй, 0.4 хувь нь төрөлхийн гажигтай төржээ.

Амьгүй төрөлтийн 220 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 23 тохиолдлоор буурсан байна. Амьгүй төрөлт Чингэлтэй, Багануур, Багахангай дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна.

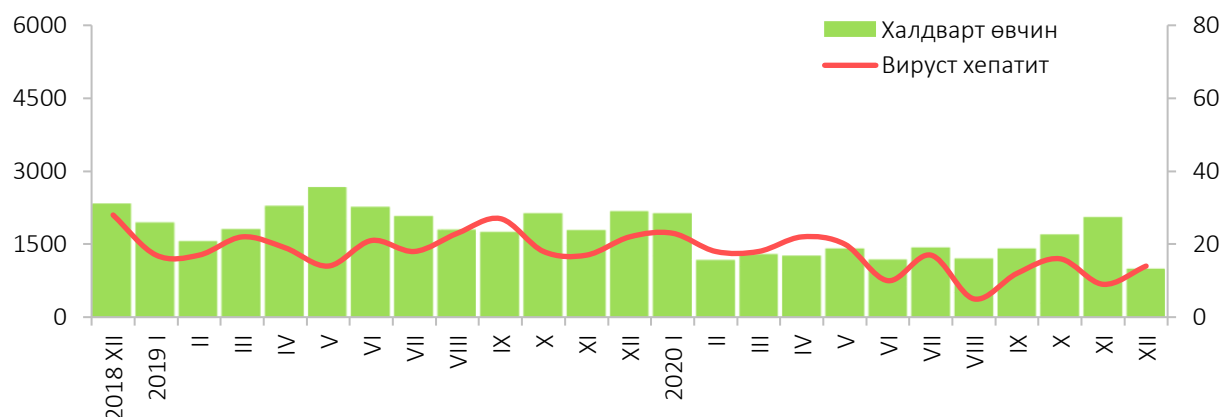
Зураг 10. Хүүхдийн эндэгдлийн түвшин(1000 амьд төрөлтөд ногдох), дүүргээр, XII сарын байдлаар

Нялхсын эндэгдлийн 87 (18.5%) нь Сонгинохайрхан, 72 (15.3%) нь Баянзүрх, 41 (8.7%) нь Баянгол, 32 (6.8%) нь Чингэлтэй, 30 (6.4%) нь Хан-Уул, 13 (2.8%) нь Сүхбаатар, 10 (2.1%) нь Налайх, 4 (0.8%) нь Багануур, 2 (0.4%) нь Багахангай, 180 (38.2%) нь бусад аймгийн харьяат байна.

Нийслэлд 2020 онд 17125 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 8131 (32.2%) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 59.0 продицимилээр түс түс буурсан байна.

Зураг 11. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид, сараар

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 3708 (21.7%) нь тэмбүү, 2228 (13.0%) нь гонококкт халдвар, 2056 (12.0%) нь сүрьеэ, 1979 (11.6%) нь цусан суулга, 1823 (10.6%) нь трихомониаз, 1547 (9.0%) нь салхин цэцэг, 977 (5.7%) нь гар хөл амны өвчин, 889 (5.2%) нь ковид-19, 184 (1.1%) нь вируст хепатит, 174 (1.0%) нь улаан эсэргэнэ, 160 (0.9%) сальмонеллөз, 117 (0.7%) нь хоолны хордлого, 42 (0.2%) гахайн хавдар өвчнөөр өвчлөгчид түс түс эзэлж байна.

2020 онд **Коронавируст халдвар /COVID-19/-ын** 889 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт өвчний 5.2 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 7. Нийслэлд гарсан халдварт өвчин, жил бүрийн эцэст

Төрөл	Хэмжих нэгж	2018	2019	2020	Өсөлт, бууралт 2020/2019	
					тоо/пункт	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо	22 931	25 256	17 125	-8 131	-32.2
	10000 хүнд	163.9	168.5	117.5	-51	
Үүнээс:						
Вируст хепатит	бодит тоо	299	235	184	-51	-21.7
	10000 хүнд	2.1	1.6	1.3	-0.3	
Цусан суулга	бодит тоо	5 214	4 611	1 979	-2 632	-57.1
	10000 хүнд	37.3	32.2	13.6	-18.6	
Салхин цэцэг	бодит тоо	4 680	6 497	1 547	-4 950	-76.2
	10000 хүнд	33.5	45.4	10.6	-34.8	
Гахай хавдар	бодит тоо	223	56	42	-14	-25.0
	10000 хүнд	1.6	0.4	0.3	-0.1	
Сальмонеллөз	бодит тоо	296	272	160	-112	-41.2
	10000 хүнд	2.1	1.9	1.1	-0.8	
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	844	781	174	-607	-77.7
	10000 хүнд	6.0	5.5	1.2	-4.3	
Хоолны хордлого	бодит тоо	328	681	117	-564	-82.8
	10000 хүнд	2.3	4.8	0.8	-4	
Ёлом	бодит тоо	119	149	88	-61	-40.9
	10000 хүнд	0.9	1.0	0.6	-0.4	
Бруцеллөз	бодит тоо	13	16	10	-6	-37.5
	10000 хүнд	0.1	0.1	0.1	0	
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	1 679	1 508	977	-531	-35.2
	10000 хүнд	12.0	10.5	6.7	-3.8	
Ковид 19	бодит тоо	-	-	889	889	-
	10000 хүнд	-	-	6.1	6.1	
Тэмбүү	бодит тоо	2 802	3 629	3 708	79	2.2
	10000 хүнд	20.0	25.4	25.5	0.1	
Гонококкт халдвар	бодит тоо	1 936	2 146	2 228	82	3.8
	10000 хүнд	13.8	15.0	15.3	0.3	
Трихомониаз	бодит тоо	2 147	2 279	1 823	-456	-20.0
	10000 хүнд	15.3	15.9	12.5	-3.4	
Сүрьеэ	бодит тоо	2 069	2 109	2 056	-53	-2.5
	10000 хүнд	14.8	14.7	14.1	-0.6	
ДОХ	бодит тоо	18	18	24	6	33.3
	10000 хүнд	0.1	0.1	0.2	0.1	

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2020 оны 12 дугаар сард дунджаар -22.2°C байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс -4.6°C -аар сэрүүн байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм -11.0°C , хамгийн хүйтэн хэм -32.9°C , хур тунадасны нийлбэр 1.5 мм, шороон болон цасан шуургатай өдөр бүртгэгдээгүй байна.

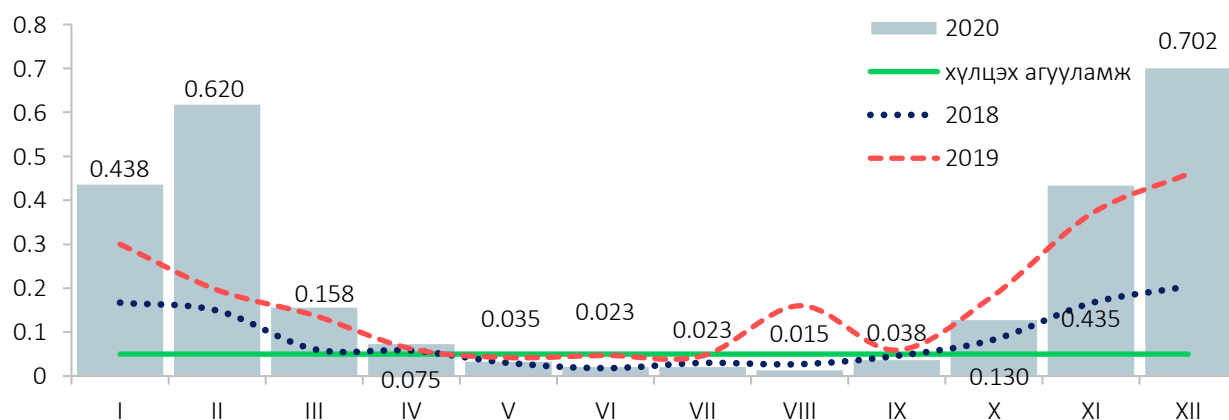
Хүснэгт 8. Агаарын бохирдолт, $\text{мг}/\text{м}^3$, XII сард¹

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO_2	0.050	359	0.702	347	0.211
Азотын давхар исэл	NO_2	0.050	328	0.100	208	0.055
Тоосжилт	PM_{10}	0.100	390	0.423	270	0.132
	$\text{PM}_{2.5}$	0.050	272	0.324	228	0.105
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл ²	CO	10.000	969	18.875	51	3.250
Озон	O_3	0.100	576	0.058	-	0.014

2020 оны 12 дугаар сард 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Мишээл экспо төв орчимд 6 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 20 удаа, 1-р хороолол орчимд 28 удаа, 13-р хороолол орчимд 25 удаа, 32-ын тойрог орчимд 28 удаа, Хар хорин зах орчимд 28 удаа, Ургач наран хороолол орчимд 22 удаа, Хайлааст орчимд 27 удаа, 248-р цэцэрлэг орчимд 25 удаа, Богд хааны ордон музей орчимд 4 удаа, Нисэх орчимд 9 удаа, Толгойт орчимд 15 удаа, Зурагт орчимд 18 удаа, Амгалан орчимд 15 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын дундаж агууламж 2020 оны 12 дугаар сард Мишээл экспо, Баруун 4 зам, 13-р хороолол, 32-ын тойрог, Хархорин зах, Ургач наран хороолол, Хайлааст, 248-р цэцэрлэг, Богд хааны ордон музей, Нисэх, Зурагт болон Амгалан орчмоор $0.096\text{--}0.371 \text{ мг}/\text{м}^3$ хүрсэн нь агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх агууламжаас $0.046\text{--}0.321 \text{ мг}/\text{м}^3$ (1.9-7.4 дахин)-ээр давсан бохирдолтой байв.

Зураг 12. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, 17 харуулын дундаж, сараар, $\text{мг}/\text{м}^3$

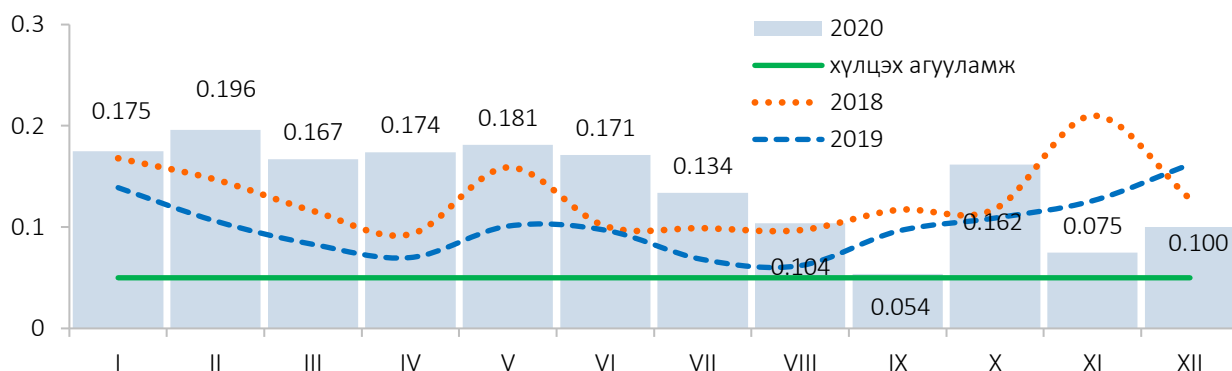

¹ Эх үүсвэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

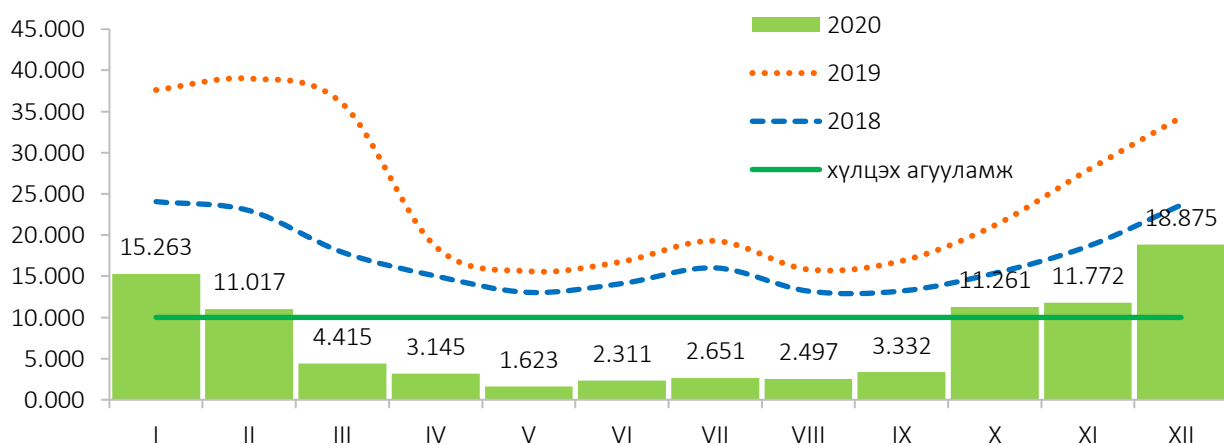
² 8 цагийн дундаж

³ Багануур, Багахангай, Налайх дүүрэгт агаарын бохирдол хэмжих харуул цэг байхгүй.

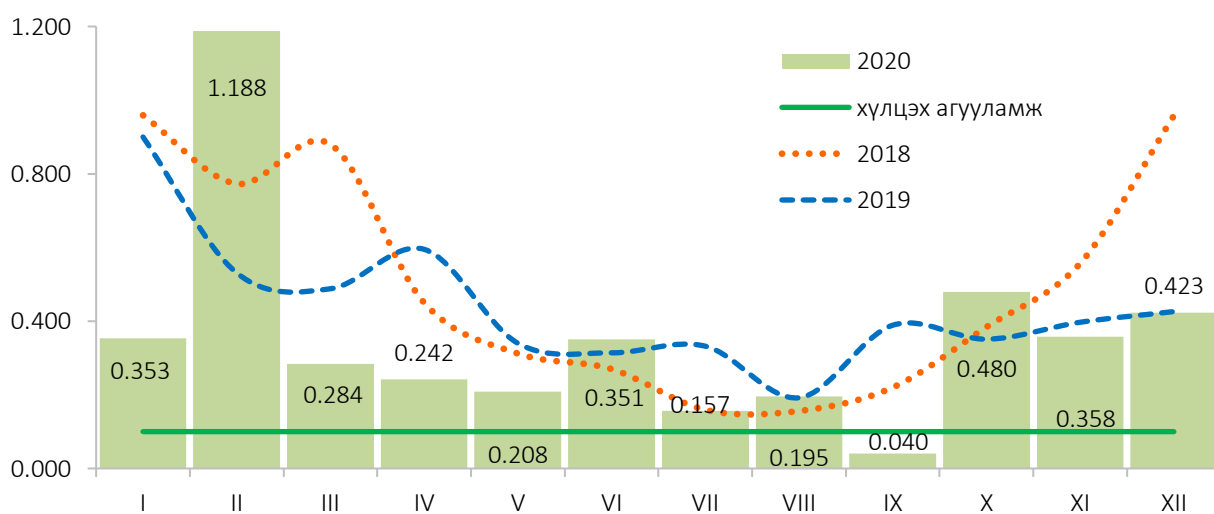
Зураг 13. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, 17 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 14. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, 17 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 15. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж, 17 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Хүснэгт 9. Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж, мг/м³, XII сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл- Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	I хороолол	XIII хороолол	32-ын тойрог	Хархорин зах	Ургах наран хороолол	Хайлааст	248-р цэцэрлэг	Богд хааны ордон музей	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Амгалан
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.098	0.136	-	0.127	0.369	0.140	0.096	0.354	0.346	0.100	0.245	-	0.371	0.145
	Хамгийн их	0.224	0.257	-	0.212	0.650	0.270	0.155	0.547	0.702	0.437	0.455	-	0.601	0.232
	XXX*-с давсан хувь	97.0	97.0	-	94.0	100.0	100.0	97.0	94.0	100.0	86.0	100.0	-	100.0	94.0
	Хэмжилтийн тоо	31	31	-	31	31	27	31	31	31	29	31	-	24	31
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж		0.065	-	0.062	0.034	0.066	0.033	0.049			0.059	0.055	0.071	0.052
	Хамгийн их		0.085	-	0.083	0.054	0.093	0.071	0.061			0.091	0.084	0.100	0.074
	XXX*-с давсан хувь		94.0	-	87.0	3.0	85.0	32.0	60.0			67.0	68.0	85.0	61.0
	Хэмжилтийн тоо		31	-	31	31	27	31	30			31	28	27	61
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж		1.847	5.116	1.249	3.885	1.577	0.931	5.634		0.960	2.289	7.223	6.019	2.265
	Хамгийн их		5.873	14.609	4.435	12.244	4.468	4.131	12.392		2.348	4.885	18.875	13.771	6.775
	XXX*-с давсан хувь		0.0	8.0	0.0	3.0	0.0	0.0	5.0		0.0	0.0	25.0	19.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо		93	73	72	93	93	44	93		51	93	88	83	93
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.085	0.112	0.178	0.129	0.201	0.146	0.121	0.232	0.139	0.090	0.084	0.108	0.133	0.093
	Хамгийн их	0.167	0.227	0.293	0.202	0.423	0.283	0.194	0.374	0.230	0.158	0.133	0.217	0.234	0.148
	XXX*-с давсан хувь	26.0	65.0	90.0	81.0	93.0	90.0	71.0	90.0	83.0	44.0	29.0	54.0	78.0	48.0
	Хэмжилтийн тоо	23	31	31	31	30	31	31	30	30	9	31	28	23	31
Тоос PM _{2.5}	Дундаж		0.091	0.152	0.058				0.213	0.104	0.047	0.074	0.101	0.131	0.082
	Хамгийн их		0.177	0.263	0.102				0.324	0.170	0.121	0.118	0.209	0.233	0.125
	XXX*-с давсан хувь		90.0	97.0	58.0				96.0	91.0	45.0	74.0	96.0	100.0	87.0
	Хэмжилтийн тоо		31	31	19				27	22	29	31	28	23	31
Озон O ₃ **	Дундаж	0.007		0.022	0.007	-		0.017				0.023	0.007	0.017	-
	Хамгийн их	0.021		0.045	0.040	-		0.044				0.057	0.025	0.058	-
	XXX*-с давсан хувь	0.0		0.0	0.0	0.0		0.0				0.0	0.0	0.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо	93		93	83	-		93				93	38	83	-

* Хүлцэх хэм хэмжээ, **CO, O₃ -ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон

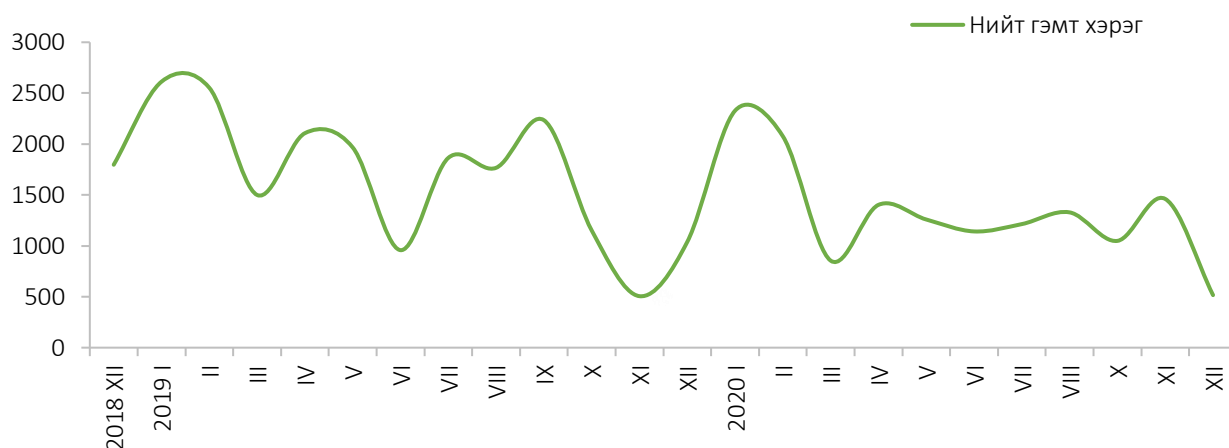

ГЭМТ ХЭРЭГ

2020 онд 14633 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 5628 (27.8%) хэргээр буурсан байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлт 48.3 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 9.4 пунктээр өссөн байна.

Гэмт хэргийн улмаас 4758 хүн гэмтэж осолдон, 284 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 222.3 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулснаас 67.2 тэрбум (30.2%) төгрөгийг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 16. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 31.2 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, 24.7 хувийг залилан, 23.8 хувийг хулгайн, 2.9 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журмын эсрэг, 2.3 хувийг дээрмийн, 1.7 хувийг бусдын хөрөнгө ашиглах, 1.4 хувийг хүчин, 0.6 хувийг бусдыг амиа хорлоход хүргэх, 0.6 хувийг хүн амь, 10.8 хувийг бусад гэмт хэрэг түс түс эзэлж байна.

Хүснэгт 10. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, төрлөөр, жил бүрийн эцэст

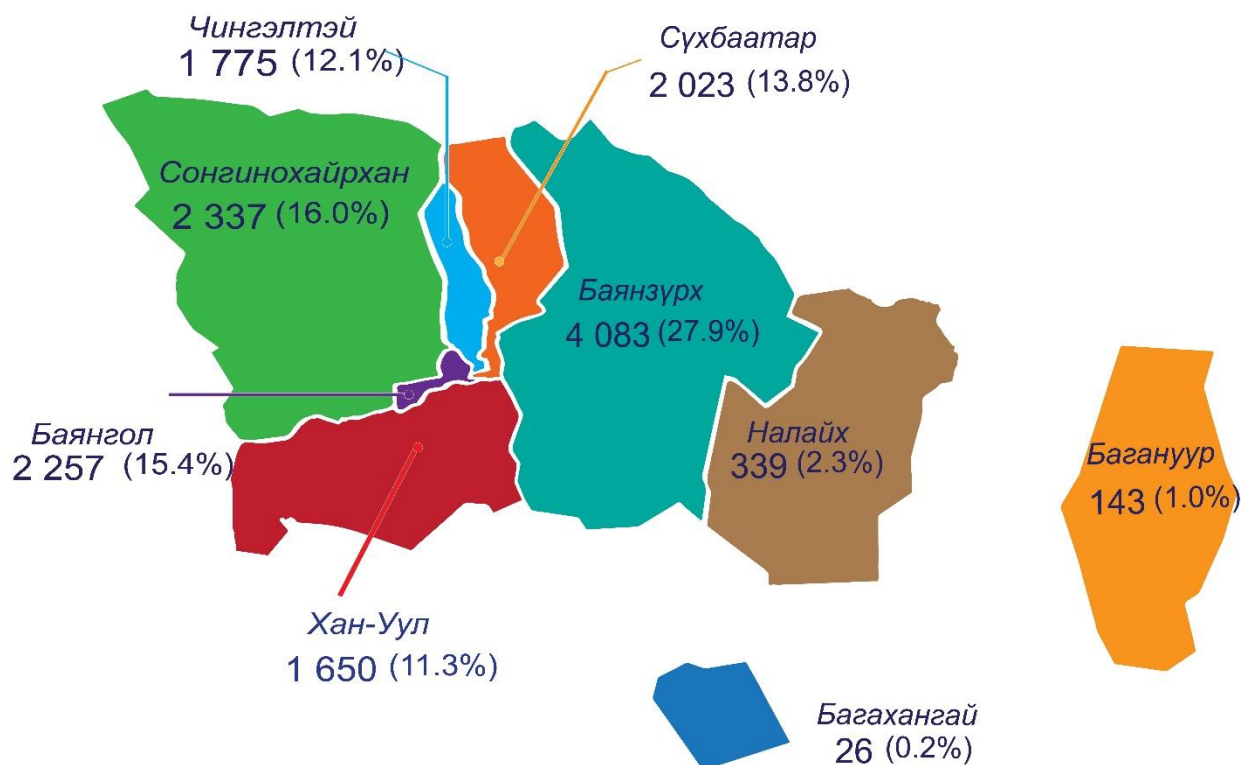
Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт, 2020/2019	
	2018	2019	2020	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	25 652	20 261	14 633	-5 628	-27.8
Хүний амь	110	110	95	-15	-13.6
Хүчин	269	214	203	-11	-5.1
Дээрэм	1 360	738	341	-397	-53.8
Хулгай	9 539	6 537	3 481	-3 056	-53.3
Залилан	4 735	3 859	3 621	-238	-6.2
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	5 867	5 283	4 564	-719	-13.6
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	517	595	431	-164	-27.6
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	299	241	81	-160	-66.4
Ашиглах	386	351	246	-105	-29.9
Танхайрах	41	16	11	-5	-31.3
Бусад	2 529	772	1 559	787	2 дахин

2020 онд 69728 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 10232 (12.8%) хүнээр буурсан байна.

Хүснэгт 11. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эцэст

Дүүрэг	Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2020/2019	
	2018	2019	2020	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	25 652	20 261	14 633	-5 628	-27.8
Багануур	110	167	143	-24	-14.4
Багахангай	269	14	26	12	85.7
Баянгол	1 360	2 834	2 257	-577	-20.4
Баянзүрх	9 539	5 465	4 083	-1 382	-25.3
Налайх	- ⁴	331	339	8	2.4
Сонгинохайрхан	4 735	3 470	2 337	-1 133	-32.7
Сүхбаатар	5 867	3 283	2 023	-1 260	-38.4
Хан-Уул	517	2 055	1 650	-405	-19.7
Чингэлтэй	299	2 642	1 775	-867	-32.8

Зураг 17. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүрэг, хувиар, 2020 онд

2020 онд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 12572 (85.9%) нь хөнгөн хэрэг, 2061 (14.1%) нь хүнд хэрэг байна.⁵

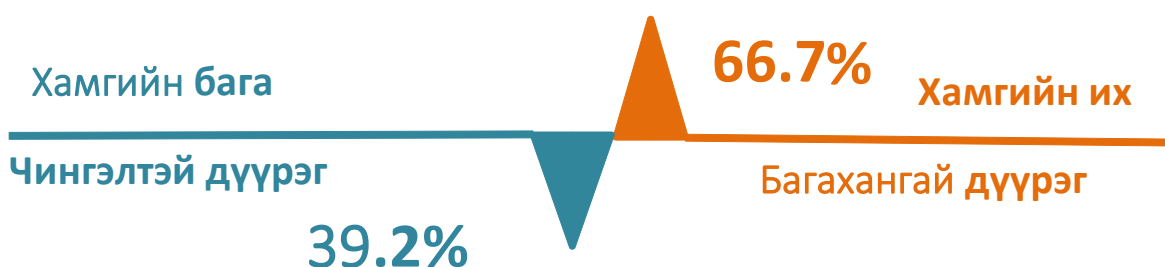
⁴ Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор бусдын эд хөрөнгийг булаах гэсэн үзүүлэлтийг гэмт хэргийн бүртгэлд тооцохгүй болсон.

⁵ Монгол Улсын Эрүүгийн тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрөөс хэрэгжиж хэлсэнтэй холбоотойгоор гэмт хэргийг хөнгөн, хүнд гэж 2 ангилдаг болсон.

Хүснэгт 12. Гэмт хэрэг бүртгэгдэх үед сэжигтнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, дүүргээр, 2020 онд

Дүүрэг	Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн тоо	Үүнээс:	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
		Эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татсан хэрэг	
Нийслэлийн дүн	11 878	5 733	48.3
Багануур	69	40	58.0
Багахангай	18	12	66.7
Баянгол	2 085	1 270	60.9
Баянзүрх	3 017	1 398	46.3
Налайх	259	142	54.8
Сонгинохайрхан	1 938	935	48.2
Сүхбаатар	1 630	714	43.8
Хан-Уул	1 453	669	46.0
Чингэлтэй	1 409	553	39.2

Зураг 18. Гэмт хэргийн илрүүлэлт, 2020 онд

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 2020 онд 9388 болж, өмнөх оноос 193 (2.1%) хүнээр өссөн байна.

Нийт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн 2526 (26.9%) нь согтуугаар, 1136 (12.1%) нь гэмт хэргийг бүлэглэн үйлджээ. Сэжигтэн, яллагдагчийн 654 (7.0%) нь хүүхэд, 2164 (23.1%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Хүснэгт 13. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эцэст

Дүүрэг	Хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүгд			Үүнээс:		
				Хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Нийслэлийн дүн	9 539	6 537	3 481	7 916	5 797	3 123
Багануур	63	34	23	57	28	21
Багахангай	6	2	6	6	2	5
Баянгол	1 465	763	327	1 124	619	253
Баянзүрх	3 198	1 947	1 014	2 428	1 695	868
Налайх	135	86	57	126	82	51
Сонгинохайрхан	1 474	1 256	729	1 385	1 181	689
Сүхбаатар	1 472	999	463	1 212	914	425
Хан-Уул	1 013	562	436	642	489	414
Чингэлтэй	713	888	426	936	787	397

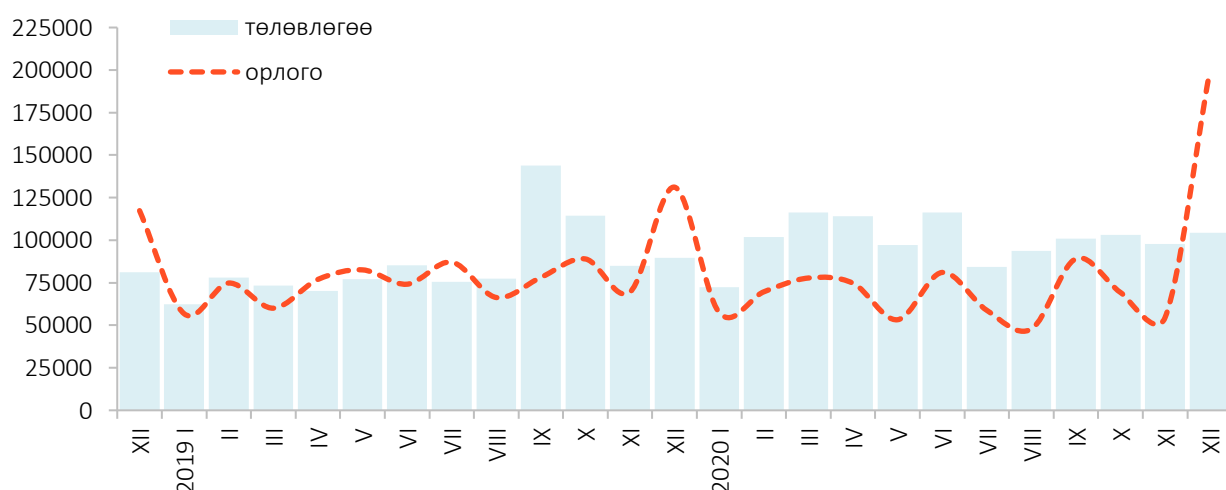
НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2020 онд 932.6 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 269.7 тэрбум төгрөгөөр (22.4%) дутуу бүрджээ. Төсвийн нийт орлогын 80.7 хувийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 19.3 хувийг татварын бус орлого эзэлж байна.

2020 оны жилийн эцэст нийслэлийн татварын орлого 752.5 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 275.7 тэрбум төгрөгөөр (26.8%) дутуу бүрдсэн бол татварын бус орлого 180.0 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 6.0 тэрбум төгрөгөөр (3.4%) илүү бүрдсэн байна.

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 214.6 тэрбум төгрөгөөр, хөрөнгийн албан татвар төлөвлөснөөс 27.0 тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрджээ.

Зураг 19. Төсвийн орлого, сая төгрөг

Хүснэгт 14. Нийслэлийн төсвийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

Дүүрэг	Үүнээс:								
	Төсвийн орлого			Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Хувь
Нийслэлийн дүн	1 202 299.7	932 566.0	- 22.4	1 028 245.5	752 518.1	-26.8	174 054.2	180 047.9	3.4
Багануур	9 199.6	9 579.2	4.1	1 504.1	1 794.0	19.3	7 695.5	7 785.2	1.2
Багахангай	4 923.6	4 990.5	1.4	138.3	182.0	31.6	4 785.3	4 808.5	0.5
Баянгол	26 775.0	30 299.8	13.2	25 245.0	28 770.1	14.0	1 530.0	1 529.7	0.0
Баянзүрх	42 413.7	41 610.7	- 1.9	40 913.7	40 436.4	- 1.2	1 500.0	1 174.3	-21.7
Налайх	10 397.9	10 576.9	1.7	2 038.3	2 063.5	1.2	8 359.6	8 513.4	1.8
Сонгинохайрхан	29 717.5	30 880.1	3.9	16 877.4	18 056.0	7.0	12 840.1	12 824.1	- 0.1
Сүхбаатар	92 946.1	60 992.1	- 34.4	91 046.1	58 620.3	-35.6	1 900.0	2 371.8	24.8
Хан-Уул	51 221.7	57 243.0	11.8	48 201.7	54 504.8	13.1	3 020.0	2 738.2	- 9.3
Чингэлтэй	57 968.6	55 973.6	- 3.4	54 390.6	52 950.0	- 2.6	3 578.0	3 023.6	-15.5
Хотын шууд	876 736.0	630 420.1	- 28.1	747 890.3	495 141.0	- 33.8	128 845.7	135 279.1	5.0

Хүснэгт 15. Нийслэлийн төсвийн орлого, сая төгрөг

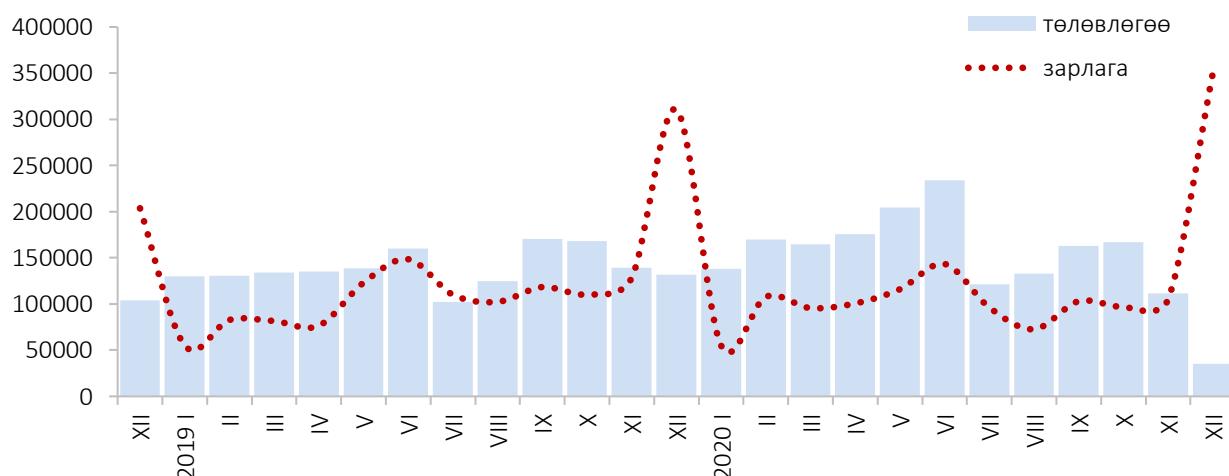
Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	ТБ %	Зөрүү, сая төгрөг
Нийт орлого	1 202 299.7	932 566.0	- 22.4	- 269 733.7
1. Татварын орлого	1 028 245.5	752 518.1	- 26.8	- 275 727.4
Орлогын албан татвар	759 386.7	544 812.6	- 28.3	- 214 574.1
Хувь хүний орлогын албан татвар	787 386.7	565 074.7	- 28.2	- 222 312.0
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	570 300.3	367 407.4	- 35.6	- 202 892.9
Үйл ажиллагааны орлогын	25 018.7	39 573.1	58.2	14 554.4
Хөрөнгийн орлого	94 051.1	96 395.6	2.5	2 344.5
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	12 626.5	14 534.9	15.1	1 908.4
Шууд бус орлого	85 390.1	47 163.7	- 44.8	- 38 226.4
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	- 28 000.0	- 20 262.1	- 27.6	7 737.9
Хөрөнгийн албан татвар	112 396.2	85 412.1	- 24.0	- 26 984.1
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	82 000.0	56 097.4	- 31.6	- 25 902.6
Бууны албан татвар	396.2	342.8	- 13.5	- 53.4
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	30 000.0	28 971.9	- 3.4	- 1 028.1
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	156 462.6	122 293.4	- 21.8	- 34 169.1
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	44 131.2	44 619.3	1.1	488.2
Газрын төлбөр	98 727.3	68 910.9	- 30.2	-29 816.4
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4 604.1	3 619.2	- 21.4	- 984.9
Бусад татвар	9 000.0	5 144.0	- 42.8	- 3 856.0
2. Татварын бус орлого	174 054.2	180 047.9	3.4	5 993.5
Нийтлэг татварын бус орлого	100 694.2	109 640.9	8.9	8 946.5
Хувьцаа ногдол ашиг, Хүүгийн орлого	965.0	497.2	- 48.5	- 468.0
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	31 424.9	39 233.7	24.8	7 808.8
Торгуулийн орлого	48 666.8	48 965.8	0.6	299.0
Түрээсийн орлого	3 115.0	2 579.7	- 17.2	- 535.3
Бусад нэр заагдаагүй орлого	16 522.5	18 364.5	11.1	1 842.0
Өмч хувьчлал	73 360.0	70 407.0	- 4.0	- 2 953.0

2020 оны жилийн эцэст нийслэлийн төсвөөс нийслэл, дүүргийн байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 79.3 хувийг (1442.2 тэрбум төгрөг) санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл нийслэл, дүүргийн байгууллагууд батлагдсан төсвийнхөө 20.7 хувийг (375.8 тэрбум төгрөг) төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

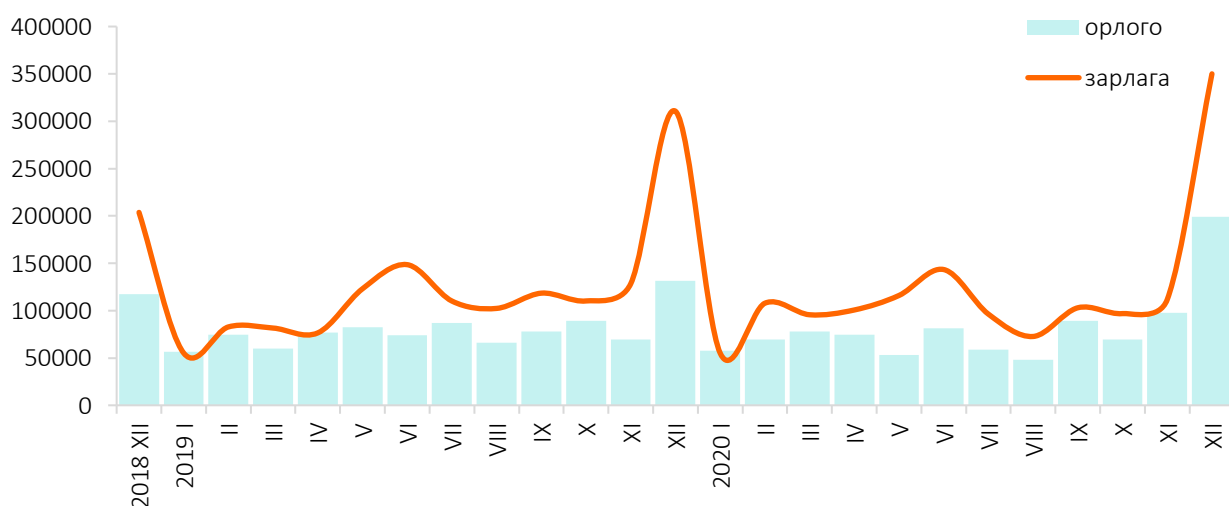
Хүснэгт 16. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

Дүүрэг	Орлогын дүн	Зарлага				Орлого, зарлагын зөрүү
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү	
Нийслэлийн дүн	932 566.0	1 818 040.4	1 442 248.5	- 20.7	- 375 791.9	- 509 682.5
Багануур	9 579.2	24 114.5	23 080.8	- 4.3	- 1 033.7	- 13 501.6
Багахангай	4 990.5	6 462.0	6 588.5	2.0	126.5	- 1 598.0
Баянгол	30 299.8	114 258.6	108 951.9	- 4.6	- 5 306.7	- 78 652.1
Баянзүрх	41 610.7	155 526.9	145 064.5	- 6.7	- 10 462.4	- 103 453.8
Налайх	10 576.9	25 084.8	25 907.0	3.3	822.2	- 15 330.1
Сонгинохайрхан	30 880.1	134 949.3	128 120.3	- 5.1	- 6 829.0	- 97 240.2
Сүхбаатар	60 992.1	188 907.6	128 594.5	- 31.9	- 60 313.1	- 67 602.4
Хан-Уул	57 243.0	120 869.0	105 238.2	- 12.9	- 15 630.8	- 47 995.2
Чингэлтэй	55 973.6	112 864.1	104 202.6	- 7.7	- 8 661.5	- 48 229.0
Хотын шууд	630 420.1	935 003.6	666 500.3	- 28.7	- 268 503.4	- 38 080.1

Зураг 20. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

Зураг 21. Төсвийн орлого, зарлага, сая төгрөг

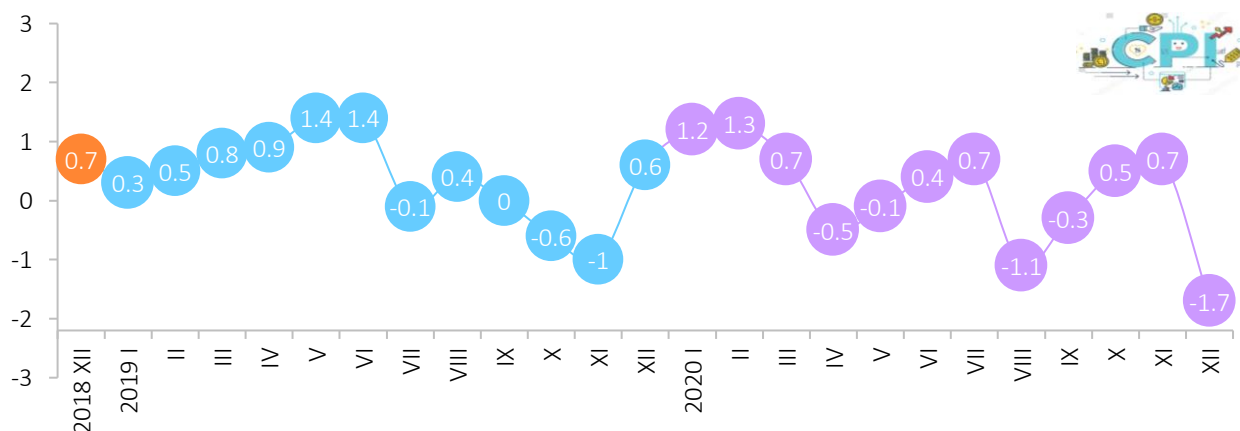

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

2020 оны хэрэглээний үнийн индекс 2019 оны эцэстэй харьцуулахад 1.9 хувиар өссөн, харин өмнөх сартай харьцуулахад 1.7 хувиар буурсан байна.

Зураг 22. Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс 2020 онд өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 1.9 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн үнэ 9.0 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодисын бүлгийн үнэ 5.0 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 3.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 2.7 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 3.4 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний үнэ 0.1 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ 0.7 хувиар, боловсролын үйлчилгээ бүлгийн үнэ 0.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 5.7 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 4.8 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Хүснэгт 17. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

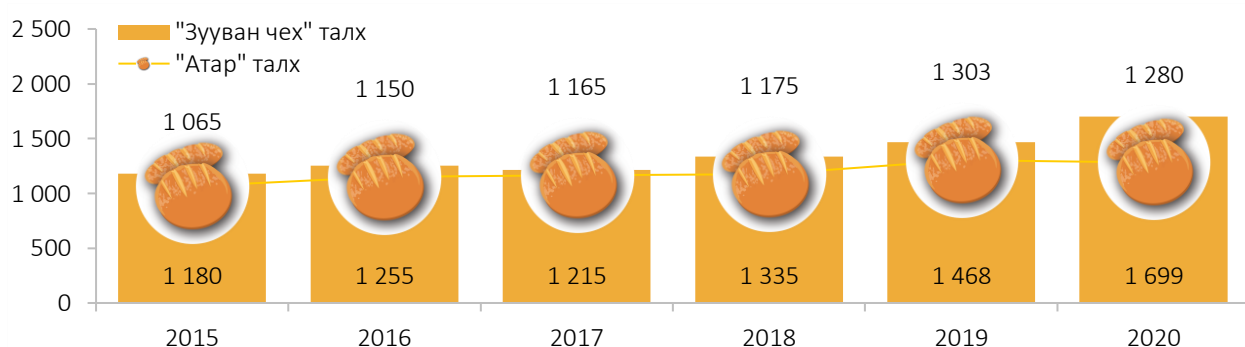
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	2018-XII 2017-XII	2019-XII 2018-XII	2020-XII 2019-XII	2020-XII 2020-XI
Ерөнхий индекс	109.7	105.0	101.9	98.3
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	110.2	108.0	109.0	100.8
Согтууруулах ундаа, тамхи, мансууруулах бодис	108.4	102.9	105.0	100.0
Хувцас, бөс бараа, гутал	105.0	109.1	103.6	100.3
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	125.0	101.5	87.7	83.0
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	105.7	103.2	102.7	100.3
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	113.7	103.1	103.4	100.4
Тээвэр	108.4	97.4	96.1	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	99.1	100.2	100.1	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	114.3	115.7	100.7	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	106.8	107.0	100.6	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	105.3	109.6	105.7	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	104.1	106.5	104.8	100.5

2020 оны 12 дугаар сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 344 нэрийн бараа, үйлчилгээний 20.1 хувийнх нь үнэ өсөж, 2.9 хувийнх нь үнэ буурч, 77.0 хувийн бараа үйлчилгээний үнэ өмнөх сартай харьцуулахад тогтвортой байв.

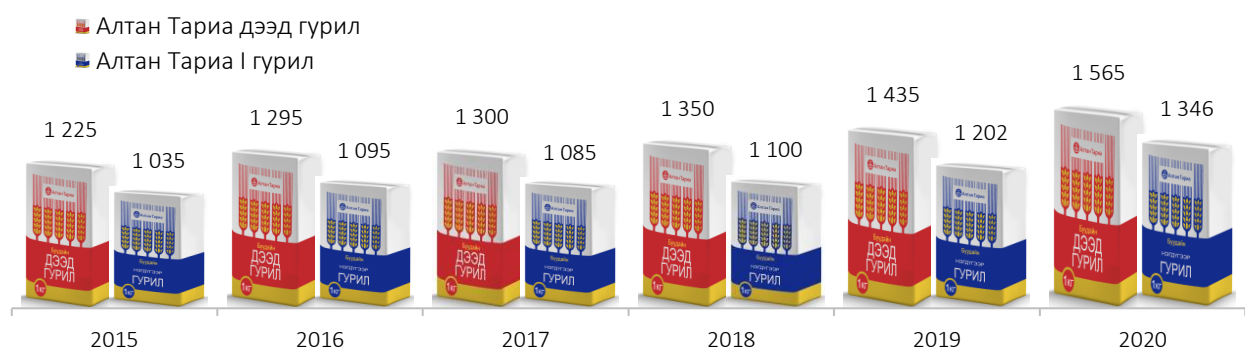
Хүснэгт 18. Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн сарын индекс, /**эерэг**, **сөрөг**/

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа	0.8	Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнийн өсөлтөд жимс, жимсгэний үнэ 1.7 хувиар, төрөл бүрийн өөх, тосны үнэ 2.3 хувиар, хүнсний ногооны үнэ 7.5 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.3	Хувцас, бөс бараа, гутал бүлгийн үнийн өсөлтөд жижиг эдлэл, хэрэгслийн үнэ 0.8 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш	17.0	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хатуу түлшний үнэ 39.8 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	0.3	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд гэр ахуйн жижиг цахилгаан хэрэгслийн үнэ 3.5 хувиар, гэр ахуйн барааны үнэ 0.5 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.4	Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд эрүүл мэндийн бусад барааны үнэ 7.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.5	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд гоо сайхны хэрэгцээнд зориулсан бусад эд зүйлсийн үнэ 0.8 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Зураг 23. Нэг ширхэг талхны дундаж үнэ, XII сард, төгрөг

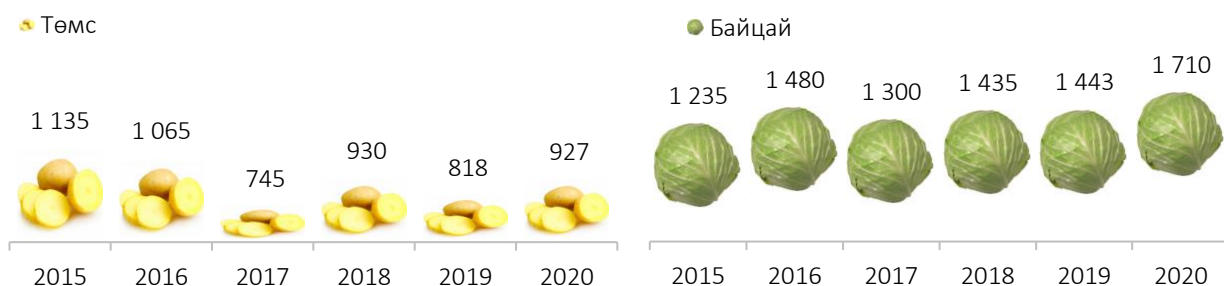

Зураг 24. Нэг килограмм савласан гурилын дундаж үнэ, XII сард, төгрөг

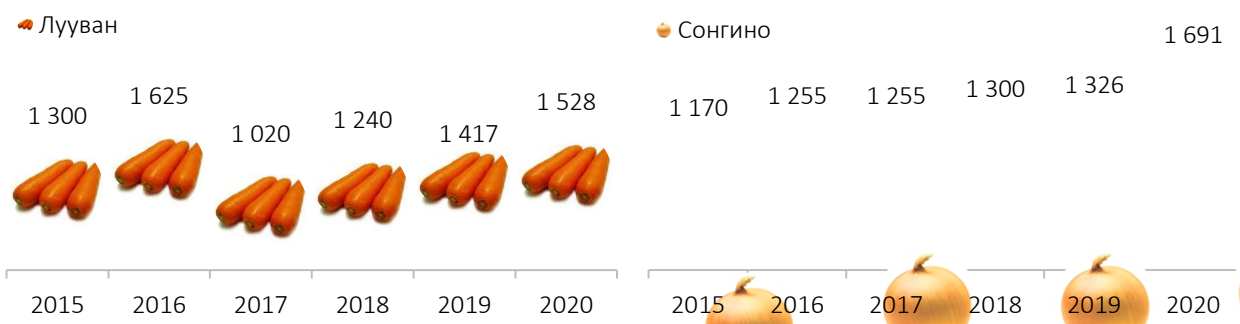

2020 оны 12 дугаар сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй хонины ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 0.6 хувиар буурсан, харин үхрийн ястай махны үнэ 1.2 хувиар өссөн байна.

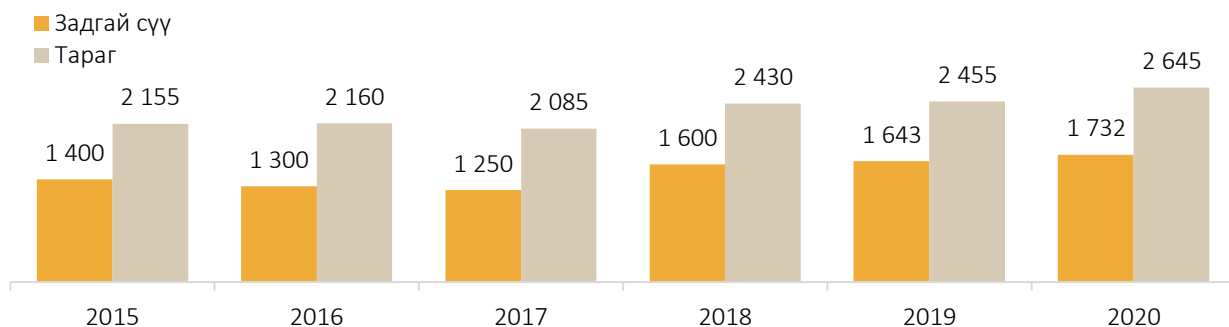
Зураг 25. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, XII сард, төгрөг

Зураг 26. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, XII сард, төгрөг

Зураг 27. Нэг литр сүү, тарагны дундаж үнэ, XII сард, төгрөг

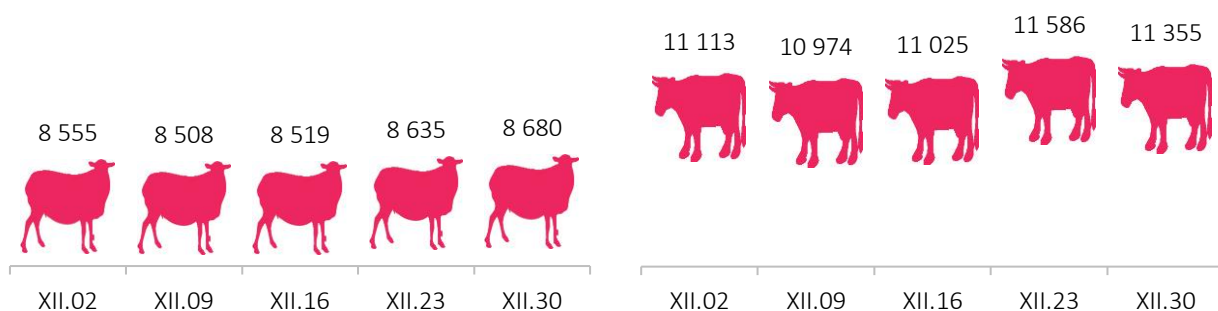

Хүснэгт 19. Нэг килограмм махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, төгрөг

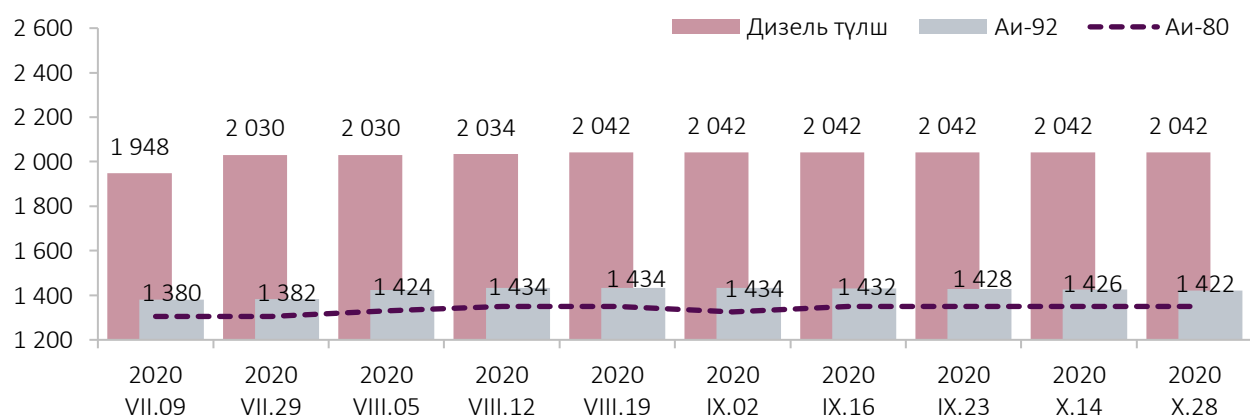
Үхрийн ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	7 415	7 565	7 810	8 080	8 145	8 445	7 985	7 230	7 005	5 975	5 620	5 520
2016	6 165	6 875	7 105	8 170	8 495	7 930	6 950	6 865	6 120	5 235	5 495	5 580
2017	6 775	7 405	7 785	7 985	8 230	7 905	7 725	7 375	7 250	6 945	6 710	6 505
2018	6 615	7 110	7 740	8 365	8 465	8 735	9 085	8 225	7 780	7 845	8 005	8 305
2019	8 875	8 925	9 390	9 635	10 960	11 700	12 280	11 540	11 375	10 950	10 090	9 755
2020	10 535	11 415	11 665	11 735	11 940	12 640	12 760	11 760	11 235	10 855	11 075	11 210

Хонины ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	5 860	6 140	6 735	7 460	7 555	7 455	6 830	6 050	5 540	4 510	4 200	3 930
2016	4 625	5 495	5 970	6 935	6 945	6 525	5 780	5 605	4 940	4 250	3 945	4 390
2017	5 650	6 030	6 675	7 080	7 235	6 700	6 575	6 395	6 210	5 760	5 380	5 140
2018	5 240	5 945	6 560	7 290	7 490	7 515	7 535	6 980	6 415	6 440	6 690	6 695
2019	7 170	7 340	7 945	8 710	9 820	10 430	10 045	9 700	9 640	9 095	7 710	7 635
2020	8 705	9 600	9 765	9 835	10 125	10 385	10 650	9 870	9 170	8 715	8 635	8 580

Зураг 28. Нэг кг хонины махны дундаж үнэ, төгрөг Зураг 29. Нэг кг үхрийн махны дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 30. Нэг литр шатахууны үнэ, өөрчлөлт орсон өдрөөр

Хүснэгт 20. Түлшний үнэ, төгрөг

Байршил	2018.XII.26			2019.XII.31			2020.XII.30		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруул сан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруул сан түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	4 000	-	4 000	4 000	3 500	3 750	4 000	4 000	937
Сүхбаатар	4 000	-	4 000	4 000	3 500	3 750	4 000	4 000	937
Цайз зах	4 000	3 500	3 500	4 000	3 500	3 750	4 000	4 000	937
Хангай зах	3 500	3 000	-	3 500	3 500	3 750	3 500	3 500	937
Дундаж үнэ	3 875	3 250	3 833	3 875	3 500	3 750	3 875	3 875	937

Хүснэгт 21. Нэг литр шатахууны үнэ, төгрөг

ШТС	2019.XII.31					2020.XII.30				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	-	1 650	1 760	2 300	-	-	1 300	1 370	1 850	-
Петровис	2 240	1 750	1 840	2 470	-	2 000	1 400	1 450	2 090	-
Магнай трейд	2 240	-	1 840	2 470	-	2 000	-	1 420	2 090	-
Сод монгол	2 240	-	1 830	2 370	-	2 000	-	1 450	2 090	-
Шунхлай	2 240	-	1 820	2 455	-	2 000	-	1 420	2 090	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 300	-	-	-	-	1 130
Дундаж үнэ	2 240	1 700	1 818	2 413	1 300	2 000	1 350	1 422	2 042	1 130

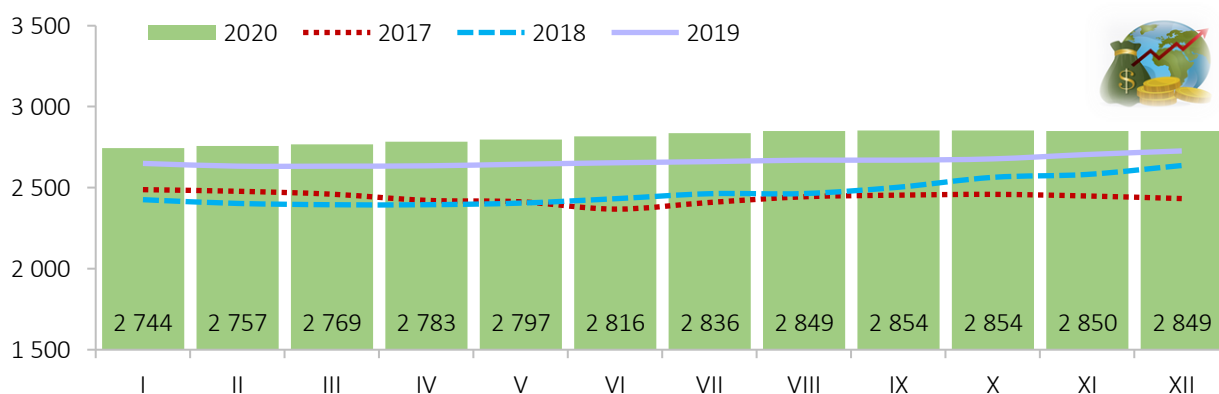
Хүснэгт 22. Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Төрөл	2017		2018		2019		2020	
	XI	XII	XI	XII	XI	XII	XI	XII
	Төгрөг							
Тэмээний шир	17 500	21 000	7 500	11 000	16 000	20 000	60 000	60 000
Адууны шир	21 333	22 333	10 666	13 666	8 670	9 000	10 500	11 250
Үхрийн шир	36 667	37 333	14 333	16 000	4 500	6 000	4 000	5 000
Хонины арьс	5 000	4 000	1 233	1 433	2 170	2 000	1 750	1 750
Ямааны арьс (ноолууртай)	24 000	27 000	-	-	21 670	28 000	11 500	13 000
Ямааны ноолуур	-	-	90 000	90 000	60 000	60 000	-	-

Багануур дүүргийн түүхий эдийн захын дундаж үнээр нас гүйцсэн адуу 1 000 000 төгрөг, үхэр 1 200.0 мянган төгрөг, эр хонь 200.0 мянган төгрөг, эм хонь 150.0 мянган төгрөг, эр ямаа 150.0 мянган төгрөгийн үнэ ханштай байв.

Нийслэлийн түүхий эдийн захуудын сарын дундаж үнээр тэмээний шир 60 000 төгрөг, адууны шир 11 250 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай бол 5 000 төгрөг, 2.3 метрээс дээш урттай нь 10 000 төгрөгийн ханштай байна.

Зураг 31. Ам.долларын ханшийн сарын дундаж хөдөлгөөн, төгрөг⁶

⁶ Мэдээллийн эх сурвалж: Монголбанкны статистикийн мэдээлэл

Хүснэгт 23. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2020 оны X, XI, XII сарын өдрүүдээр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2020 X.14	2020 X.21	2020 X.28	2020 XI.04	2020 XI.11	2020 XI.18	2020 XI.25	2020 XII.02	2020 XII.09	2020 XII.16	2020 XII.23	2020 XII.30	20.XII.30 20.XII.23
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 570	1 620	1 525	1 523	1 532	1 526	1 535	1 535	1 535	1 535	1 535	1 535	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 279	1 279	1 260	1 286	1 295	1 294	1 304	1 304	1 304	1 304	1 304	1 304	100.0
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	2 179	2 181	2 166	2 190	2 190	2 190	2 190	2 173	2 173	2 173	2 173	2 173	100.0
		Дээд	кг	1 538	1 573	1 537	1 586	1 595	1 564	1 572	1 572	1 572	1 572	1 565	1 565	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 305	1 323	1 296	1 330	1 338	1 338	1 346	1 346	1 346	1 346	1 346	1 346	100.0
		2-р зэрэг	кг	943	953	936	964	964	982	992	992	992	992	992	992	100.0
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 826	2 833	2 796	2 833	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	2 841	100.0
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 317	1 317	1 266	1 317	1 317	1 317	1 317	1 317	1 317	1 317	1 317	1 317	100.0
		Задгай	литр	1 500	1 500	1 417	1 500	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	100.0
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 652	2 645	2 636	2 645	2 645	2 645	2 645	2 645	2 645	2 645	2 645	2 645	100.0
5	Талх	Атар	ширхэг	1 280	1 291	1 289	1 291	1 287	1 276	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	1 280	100.0
		Зууван чех	ширхэг	1 697	1 697	1 631	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	1 699	100.0
		Хар талх	300 гр	1 217	1 220	1 175	1 217	1 217	1 206	1 217	1 217	1 217	1 217	1 217	1 217	100.0
6	Будаа	Цагаан	кг	3 628	3 660	3 587	3 660	3 671	3 671	3 671	3 671	3 661	3 661	3 661	3 661	100.0
		Шар	кг	2 739	2 739	2 837	2 739	2 739	2 739	2 739	2 739	2 739	2 739	2 577	2 577	100.0
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	4 142	4 142	3 932	4 142	4 142	4 216	4 216	4 273	4 273	4 273	4 273	4 273	100.0
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	3 709	3 857	3 688	3 988	4 081	4 239	4 239	4 239	4 239	4 239	4 248	4 248	100.0
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 560	1 568	1 546	1 584	1 584	1 581	1 581	1 581	1 572	1 572	1 572	1 572	100.0
10	Элсэн чихэр		кг	2 549	2 549	2 562	2 572	2 572	2 610	2 610	2 610	2 610	2 610	2 610	2 610	100.0
11	Хонины мах	Ястай	кг	8 501	8 401	9 077	8 406	8 936	8 497	8 698	8 555	8 508	8 519	8 635	8 680	100.5
		Цул	кг	8 545	8 895	9 345	8 865	9 010	8 896	9 122	8 825	8 775	8 733	9 046	9 046	100.0
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	10 946	10 597	11 102	10 773	11 115	11 140	11 276	11 113	10 974	11 025	11 586	11 355	98.0
		Цул	кг	12 983	12 448	12 980	12 705	13 145	13 018	12 941	12 602	12 293	12 343	12 902	12 624	97.8
13	Адууны мах, ястай		кг	8 688	8 688	8 735	8 540	8 540	8 740	9 041	8 752	8 691	8 650	8 969	8 981	100.1
14	Ямааны мах, ястай		кг	7 283	7 283	7 600	7 376	7 376	6 116	6 899	7 000	7 000	7 000	7 500	7 500	100.0
15	Төмс, монгол		кг	742	750	804	804	837	878	878	893	893	918	918	927	101.0
16	Лууван, монгол		кг	1 337	1 395	1 481	1 432	1 432	1 432	1 403	1 416	1 436	1 505	1 535	1 528	99.5
17	Байцай, монгол		кг	1 108	1 262	1 089	1 327	1 339	1 307	1 415	1 454	1 544	1 600	1 638	1 710	104.4
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	1 874	1 798	1 803	1 958	1 932	2 038	2 207	2 207	2 288	2 384	2 315	2 315	100.0
19	Сонгино, хятад		кг	1 940	1 971	1 681	1 643	1 643	1 643	1 643	1 643	1 691	1 691	1 691	1 691	100.0
20	Алим, фүжи		кг	5 024	4 973	4 694	4 985	4 985	4 985	4 985	4 985	4 985	4 985	4 985	4 985	100.0
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	334	328	325	358	363	370	373	374	374	374	374	374	100.0

Хүснэгт 24. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2014-2020 оны XII сарын V долоо хоногоор

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2014 XII	2015 XII	2016 XII	2017 XII	2018 XII	2019 XII	2020 XII.30	2020 2019	2020 2018	2020 2017	2020 2016	2020 2015	2020 2014
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 115	1 185	1 265	1 260	1 305	1 434	1 535	107.0	117.6	121.8	121.3	129.5	137.7
		1-р зэрэг	кг	770	1 005	1 070	1 035	1 075	1 168	1 304	111.6	121.3	126.0	121.9	129.8	169.4
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 530	1 600	1 595	1 585	1 640	1 818	2 173	119.5	132.5	137.1	136.2	135.8	142.0
		Дээд	кг	1 160	1 225	1 295	1 300	1 350	1 435	1 565	109.1	115.9	120.4	120.8	127.8	134.9
		1-р зэрэг	кг	790	1 035	1 095	1 085	1 100	1 202	1 346	112.0	122.4	124.1	122.9	130.0	170.4
		2-р зэрэг	кг	595	830	835	825	870	915	992	108.4	114.0	120.2	118.8	119.5	166.7
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 045	2 455	2 100	2 250	2 380	2 608	2 841	108.9	119.4	126.3	135.3	115.7	138.9
		Сүү ХК 0.5л	литр	880	1 215	900	965	955	1 207	1 317	109.1	137.9	136.5	146.3	108.4	149.7
		Задгай	литр	1 500	1 400	1 300	1 250	1 600	1 643	1 732	105.4	108.3	138.6	133.2	123.7	115.5
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 040	2 155	2 160	2 085	2 430	2 455	2 645	107.7	108.8	126.9	122.5	122.7	129.7
5	Талх	Атар	ширхэг	840	1 065	1 150	1 165	1 175	1 287	1 280	99.5	108.9	109.9	111.3	120.2	152.4
		Зууван чех	ширхэг	930	1 180	1 255	1 215	1 335	1 549	1 699	109.7	127.3	139.8	135.4	144.0	182.7
		Хар талх	300 гр	-	-	-	-	925	1 072	1 217	113.5	131.6	-	-	-	-
6	Будаа	Цагаан	кг	-	-	-	-	-	3 791	3 661	96.6	-	-	-	-	-
		Шар	кг	1 575	1 795	1 695	1 730	1 740	2 803	2 577	91.9	148.1	149.0	152.0	143.6	163.6
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	2 250	2 975	3 255	3 255	3 470	4 174	4 273	102.4	123.1	131.3	131.3	143.6	189.9
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	-	-	-	-	3 555	3 498	4 248	121.4	119.5	-	-	-	-
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	-	-	-	-	1 500	1 525	1 572	103.1	104.8	-	-	-	-
10	Элсэн чихэр		кг	-	-	-	-	-	2 727	2 610	95.7	-	-	-	-	-
11	Хонины мах	Ястай	кг	7 580	6 765	4 890	5 510	5 090	8 238	8 680	105.4	170.5	157.5	177.5	128.3	114.5
		Цул	кг	7 450	7 170	5 300	5 955	5 245	8 439	9 046	107.2	172.5	151.9	170.7	126.2	121.4
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	8 350	8 010	6 410	6 625	6 470	10 547	11 355	107.7	175.5	171.4	177.1	141.8	136.0
		Цул	кг	9 840	9 735	7 565	8 070	7 910	12 311	12 624	102.5	159.6	156.4	166.9	129.7	128.3
13	Адууны мах, ястай		кг	6 660	5 675	4 825	4 650	4 900	8 239	8 981	109.0	183.3	193.1	186.1	158.3	134.8
14	Ямааны мах, ястай		кг	5 650	4 900	3 365	4 300	3 435	6 588	7 500	113.8	218.3	174.4	222.9	153.1	132.7
15	Төмс, монгол		кг	925	1 135	1 065	745	930	818	927	113.3	99.7	124.4	87.0	81.7	100.2
16	Лууван, монгол		кг	1 300	1 300	1 625	1 020	1 240	1 417	1 528	107.8	123.2	149.8	94.0	117.5	117.5
17	Байцай, монгол		кг	1 250	1 235	1 480	1 300	1 435	1 443	1 710	118.5	119.2	131.5	115.5	138.5	136.8
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	-	-	-	-	2 010	1 523	2 315	152.0	115.2	-	-	-	-
19	Сонгино, хятад		кг	1 290	1 170	1 255	1 255	1 300	1 326	1 691	127.5	130.1	134.7	134.7	144.5	131.1
20	Алим, фүжи		кг	3 610	4 245	3 920	4 170	4 140	4 222	4 985	118.1	120.4	119.5	127.2	117.4	138.1
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	415	325	285	275	285	352	374	106.3	131.2	136.0	131.2	115.1	90.1

Хүснэгт 25. Хүнсний барааны үнийн зэрэгцүүлэлт, 2020 оны XII сарын 30-ны өдөр

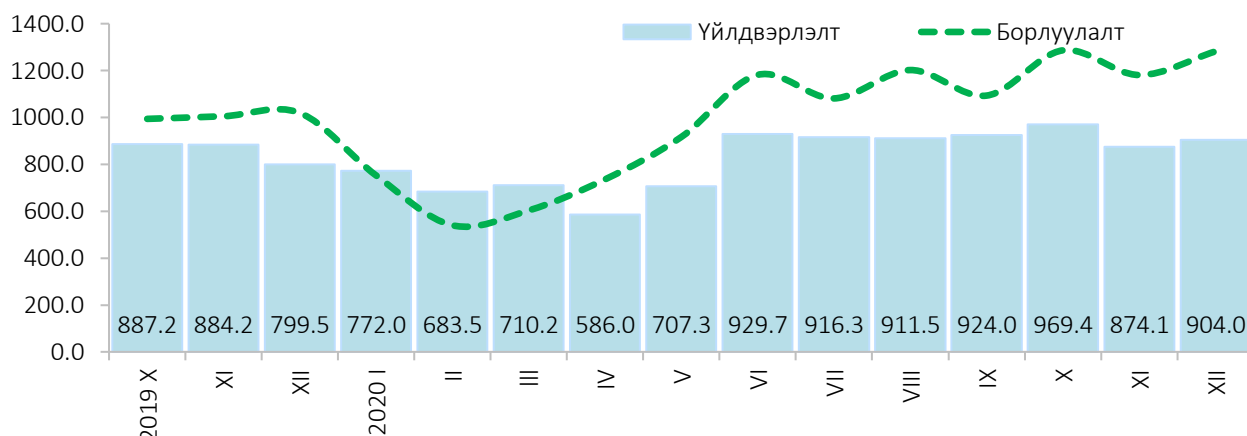
Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	Баянзүрх зах	Сансар супер-маркет	Хүчит Шонхор зах	Бөмбөгөр ХТ	Саруул зах	Барс ХТ	Таван Эрдэнэ зах	Хар хорин зах	Номин супер-маркет	М-Март	Оргил супер-маркет	Е Март	Их наяд ХТ	Дундаж үнэ
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 500	1 545	1 600	1 500	-	1 500	1 500	1 500	1 541	1 590	1 545	1 565	-	1 535
		1-р зэрэг	кг	1 300	1 298	1 300	1 300	-	1 300	1 300	1 300	1 319	1 337	1 290	1 300	-	1 304
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	2 200	2 200	2 200	2 100	2 300	2 100	2 100	2 000	2 199	2 270	2 200	2 220	-	2 173
		Дээд	кг	1 500	1 570	1 600	1 500	1 700	1 500	1 500	1 500	1 559	1 610	1 570	1 560	1 700	1 565
		1-р зэрэг	кг	1 300	1 320	1 300	1 300	1 600	1 300	1 300	1 300	1 319	1 360	1 320	1 320	1 500	1 346
		2-р зэрэг	кг	1 000	970	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	-	1 000	970	970	-	992
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 800	2 860	2 800	2 800	2 800	2 800	2 900	2 800	2 859	2 860	2 860	2 900	2 900	2 841
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 300	1 320	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 319	1 320	1 320	1 350	1 400	1 317
		Задгай	литр	-	-	-	-	-	-	2 000	1 500	-	-	-	-	-	1 732
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 600	2 640	2 600	2 600	2 600	2 500	2 800	2 700	-	2 640	2 640	2 640	2 800	2 645
5	Талх	Атар	ширхэг	1 300	1 320	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	1 199	1 220	1 200	1 310	1 300	1 280
		Зууван чех	ширхэг	1 800	1 760	1 600	1 600	1 800	1 600	1 700	1 600	1 719	1 720	1 760	1 750	-	1 699
		Хар талх	300 гр	1 200	1 210	1 200	1200	1 250	1 200	1 200	1 200	1 269	1 260	1 210	1 220	1 200	1 217
6	Будаа	Цагаан	кг	3 500	4 010	3 400	3 500	-	3 500	3 500	3 500	3 920	4 050	-	-	3 800	3 661
		Шар	кг	2 500	-	2 500	2 500	-	2 500	3 000	2 500	-	-	-	-	-	2 577
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	4 500	-	4 000	-	-	4 400	-	-	4 179	4 180	4 180	-	4 500	4 273
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	4 000	4 960	4 200	4 000	-	4 000	4 300	4 200	3 749	5 120	3 810	4 900	4 000	4 248
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 600	1 660	1 600	1 600	-	1 600	1 600	1 500	1 469	1 630	1 600	1 450	-	1 572
10	Элсэн чихэр		кг	2 500	-	2 500	2 500	-	2 500	2 500	2 600	2 740	3 095	-	-	-	2 610
11	Хонины мах	Ястай	кг	8 300	-	8 000	8 000	10 000	9 000	9 000	7 800	7 499	7 900	-	10 600	10 000	8 680
		Цул	кг	8 800	-	8 500	9 000	-	-	-	9 000	-	-	-	-	10 000	9 046
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	11 000	-	10 500	11 500	12 000	11 500	11 000	10 000	10 499	11 500	-	13 300	12 500	11 355
		Цул	кг	12 000	-	11 000	12 500	13 500	12 500	12 500	11 500	12 499	12 500	-	16 600	12 500	12 624
13	Адууны мах, ястай		кг	8 500	-	8 000	9 300	-	-	-	8 800	-	-	-	-	10 500	8 981
14	Ямааны мах, ястай		кг	-	-	7 500	-	-	-	-	7 500	-	-	-	-	-	7 500
15	Төмс, монгол		кг	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	900	1 100	800	649	1 100	1 000	660	1 000	927
16	Лууван, монгол		кг	1 500	1 250	1 500	1 500	2 000	1 500	1 800	1 500	1 399	1 600	1 500	1 080	2 000	1 528
17	Байцай, монгол		кг	2 000	1 260	1 500	1 800	2 500	1 800	2 200	2 200	1 199	-	1 500	1 170	2 000	1 710
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	2 500	-	2 000	2 000	3 300	2 000	2 000	2 500	-	-	-	-	2 500	2 315
19	Сонгино, хятад		кг	1 500	1 400	1 500	1 800	2 500	2 000	2 000	1 500	-	1 500	-	-	1 500	1 691
20	Алим, фүжи		кг	4 500	5 900	4 800	5 000	-	4 800	5 000	5 500	4 699	4 800	-	-	5 000	4 985
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	340	370	380	380	380	370	380	380	389	380	360	370	380	374

АЖ ҮЙЛДВЭР

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн газрууд 2020 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.0 их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 12.2 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад үйлдвэрлэлт 1.0 хувиар, борлуулалт 0.8 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 32. Аж үйлдвэрийн 2019-2020 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, тэрбум төгрөг

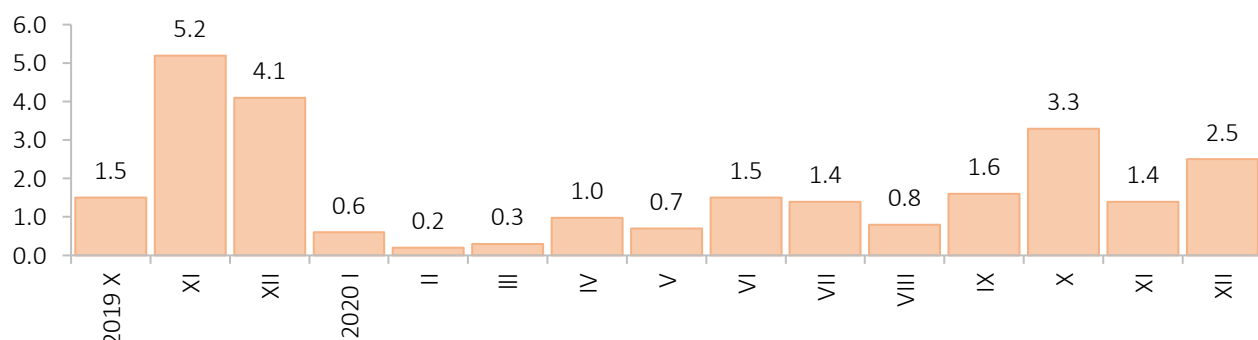
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2020 онд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 6.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх оноос 51.9 тэрбум (0.8%) төгрөгөөр өсөхөд төмрийн хүдэр олборлолт 834.5 тэрбум (24.3%) төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2020 онд 2.8 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 221.2 тэрбум (7.3%) төгрөгөөр буурахад нэхмэлийн үйлдвэрлэл 278.4 тэрбум (41.3%) төгрөгөөр, төмрийн үйлдвэрлэл 30.9 тэрбум (98.3%) төгрөгөөр, төмөрлөг бүс эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл 15.6 тэрбум (15.4%) төгрөгөөр, резинен болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 6.8 тэрбум (20.5%) төгрөгөөр, химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 1.7 тэрбум (1.2%) төгрөгөөр тус тус буурсан нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

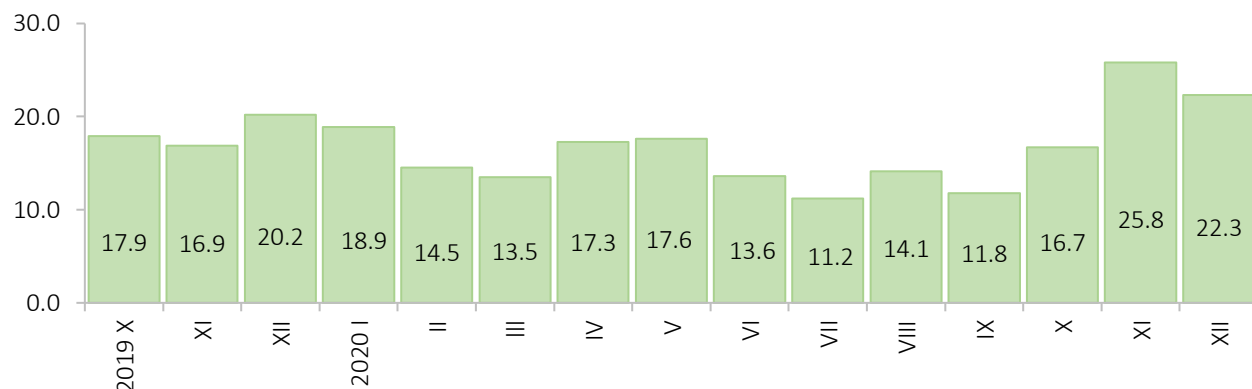
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж 2020 онд 1.1 их наяд төгрөг болж, өмнөх онтой харьцуулахад 67.4 тэрбум (6.2%) төгрөгөөр өсөхөд цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл 66.8 тэрбум (6.5%) төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2020 онд 904.0 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбар 56.7 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрлэл 29.9 хувийг, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж 13.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

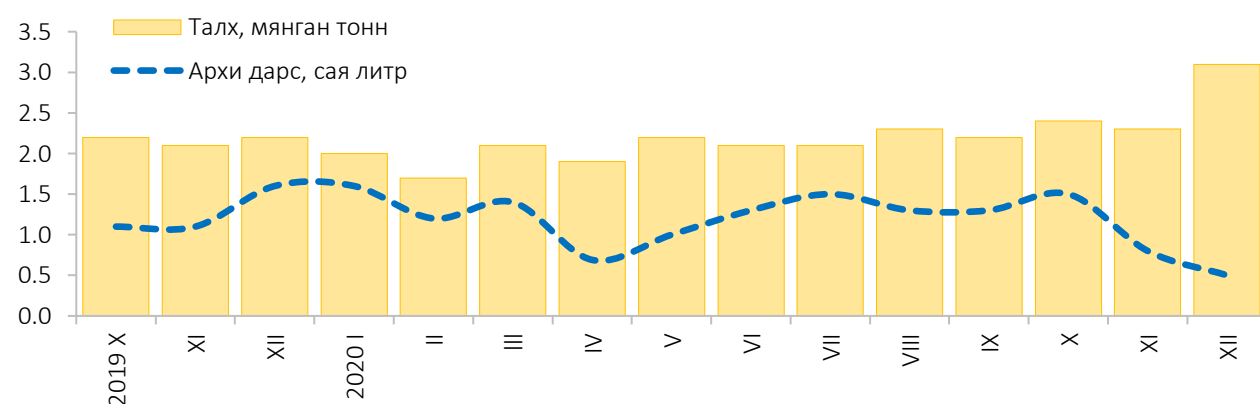
Зураг 33. Махны үйлдвэрлэлт, мянган тонн

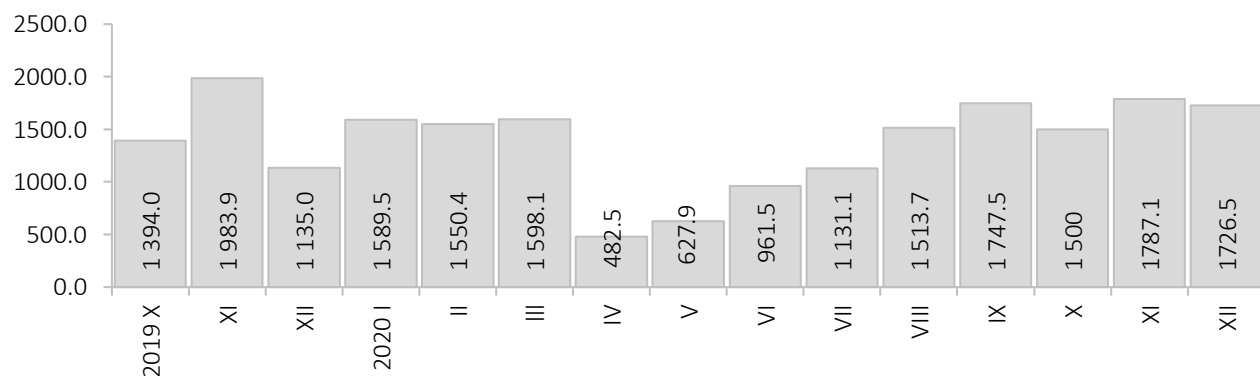
Зураг 34. Гурил үйлдвэрлэлт, мянган тонн

Зураг 35. Талх, архи дарсны үйлдвэрлэлт

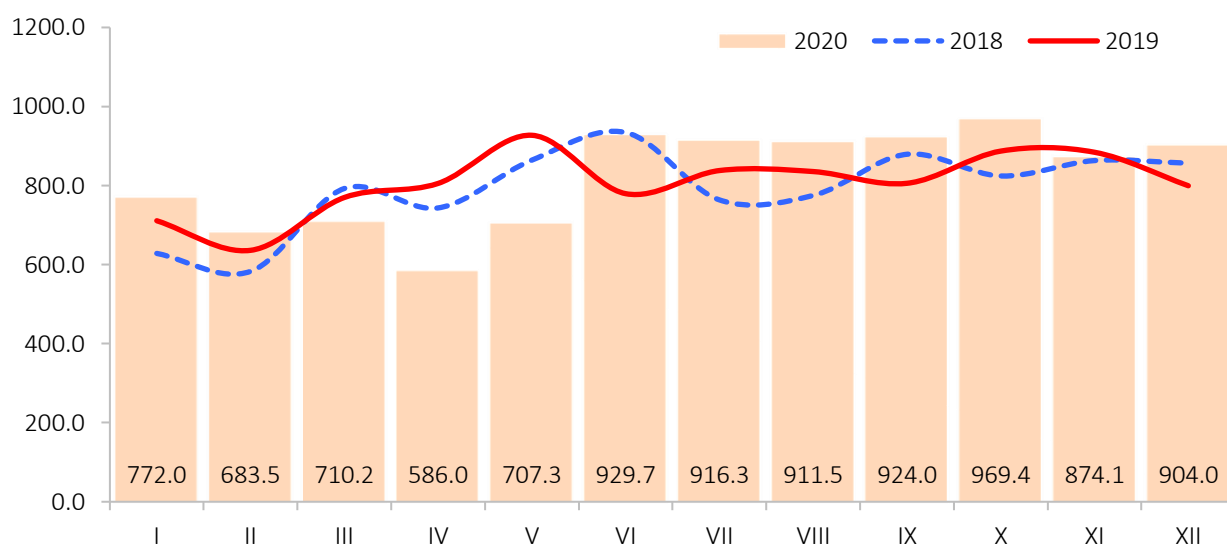
Зураг 36. Нүүрс олборлолт, мянган тонн

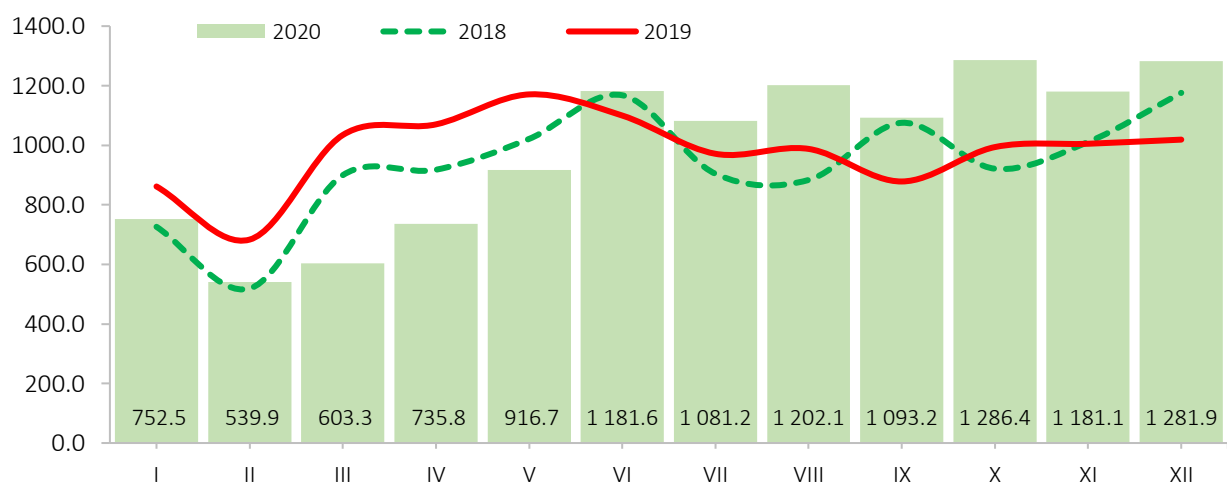
Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтын 6.6 их наяд төгрөгийг дотоодод, 5.6 их наяд төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна.

2020 онд эхний 12 сард борлуулсан нийт бүтээгдэхүүний 45.9 хувийг экспортоор гаргасан байна. Нийт экспортын 59.8 хувийг төмрийн хүдэр олборлолт, 17.5 хувийг кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл, 9.0 хувийг нүүрс олборлолт, 7.6 хувийг газрын тос шатдаг хий олборлолт, 3.7 хувийг нэхмэлийн үйлдвэрлэл, 1.6 хувийг мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос үйлдвэрлэл, 0.6 хувийг уул уурхайн бусад ашигт малтмал олборлолт, 0.2 хувийг бусад үйлдвэрлэл тус тус эзэлж байна.

Зураг 37. Үйлдвэрлэлт, 2018-2020 он, тэрбум төгрөг

Зураг 38. Борлуулалт, 2018-2020 он, тэрбум төгрөг

Хүснэгт 26. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2019 I-XII	2020 I-XII	<u>2020</u> 2019
	сая төгрөг		
БҮГД	10 120 115.1	10 018 264.2	-1.0
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОХ АЖ ҮЙЛДВЭР	5 995 278.7	6 047 224.0	0.9
Нүүрс олборлолт	1 489 422.4	1 251 527.1	-16.0
Газрын тос шатдаг хий олборлолт	1 034 220.7	459 125.6	-55.6
Төмрийн хүдэр олборлолт	3 432 015.3	4 266 524.5	24.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	39 620.2	70 046.8	76.8
БОЛОВСРУУЛАХ АЖ ҮЙЛДВЭР	3 032 936.5	2 811 661.2	-7.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	1 372 173.3	1 425 441.7	3.9
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	229 694.4	231 990.9	1.0
Сүү сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	212 709.9	233 269.4	9.7
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	173 724.7	207 202.9	19.3
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	192 245.0	206 871.6	7.6
Ундаа үйлдвэрлэл	563 799.3	546 106.8	-3.1
Тамхи үйлдвэрлэл	19 312.5	39 337.0	2.0*
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	674 009.0	395 586.2	-41.3
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	15 573.8	12 067.6	-22.5
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	19 359.7	17 354.2	-10.4
Мод, модон эдлэл	7 836.4	9 513.9	21.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	32 725.2	40 183.3	22.8
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	45 867.5	45 004.0	-1.9
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	501 270.9	546 711.1	9.1
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	143 905.4	142 189.5	-1.2
Резинен болон хуванцар бүтээгдэхүүн	33 503.4	26 649.2	-20.5
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл	101 586.1	85 896.3	-15.4
Төмрийн үйлдвэрлэл	31 480.7	538.5	-98.3
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	8 816.2	4 160.2	-52.8
Машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	3 939.8	4 522.9	14.8
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 193.7	1 606.0	34.5
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	603.0	154.3	-74.4
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	410.5	827.7	2.0*
Автомашин, чиргүүл үйлдвэрлэл	625.0	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	3 620.6	4 538.2	25.3
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	15 123.9	9 379.6	-38.0
ЦАХИЛГААН, ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, УСАН ХАНГАМЖ	1 091 899.9	1 159 379.0	6.2
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	1 030 220.6	1 097 063.6	6.5
Ус ариутгал, усан хангамж	61 679.3	62 315.4	1.0

* дахин их

Хүснэгт 27. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2019 I-XII	2020 I-XII	2020 2019	үүнээс: экспорт, %
	сая төгрөг			
БҮГД	12 325 150.2	12 224 262.0	-0.8	45.9
УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОХ АЖ ҮЙЛДВЭР	6 801 696.7	7 164 913.0	5.3	60.3
Нүүрс олборлолт	1 151 136.3	842 536.0	-26.8	59.8
Газрын тос шатдаг хий олборлолт	985 993.6	447 111.6	-54.7	94.9
Төмрийн хүдэр олборлолт	4 611 875.0	5 801 434.2	25.8	57.8
Бусад ашигт малтмал олборлолт	52 691.7	73 831.2	40.1	48.9
БОЛОВСРУУЛАХ АЖ ҮЙЛДВЭР	4 429 248.5	3 897 680.2	-12.0	33.2
ХҮНСНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, УНДАА ҮЙЛДВЭРЛЭЛ	1 856 299.0	2 041 500.5	10.0	4.7
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	236 681.9	265 996.6	12.4	34.0
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	238 066.1	275 093.0	15.6	0.0
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	193 117.6	247 944.6	28.4	1.9
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	228 259.0	245 072.7	7.4	0.0
Ундаа үйлдвэрлэл	960 174.3	100 7393.6	4.9	0.1
Тамхи үйлдвэрлэл	68 145.8	65 537.6	-3.8	0.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	621 638.2	289 659.0	-53.4	71.8
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	18 361.5	14 282.2	-22.2	0.0
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	181 76.5	20 372.1	12.1	12.4
Мод, модон эдлэл	9 378.2	10 592.6	12.9	0.0
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	37 750.5	39 007.6	3.3	0.0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	45 121.9	42 840.3	-5.1	0.0
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	1 370 261.4	1 050 847.3	-23.3	93.6
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	178 686.0	172 302.6	-3.6	0.0
Резинен болон хуванцар бүтээгдэхүүн	35 125.7	29 283.2	-16.6	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл	10 4825.8	93 265.3	-11.0	0.0
Төмрийн үйлдвэрлэл	28 217.9	662.0	-97.7	89.8
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	8 680.0	4 760.2	-45.2	32.9
Машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	4 563.6	5 299.3	16.1	0.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	804.8	1 678.9	2.0*	0.0
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	422.7	219.8	-48.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	652.0	762.9	17.0	0.0
Автомашин, чиргүүл үйлдвэрлэл	730.0	0.0	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	3 632.9	4 752.6	30.8	0.0
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	17 774.1	10 054.1	-43.4	0.3
ЦАХИЛГААН, ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, УСАН ХАНГАМЖ	1 094 205.0	1 161 668.8	6.2	0.0
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	1 030 217.2	1 096 973.2	6.5	0.0
Ус ариутгал, усан хангамж	63 987.8	64 695.6	1.1	0.0

* дахин их

МАЛ, ТЭЖЭЭВЭР АМЬТДЫН ТОО

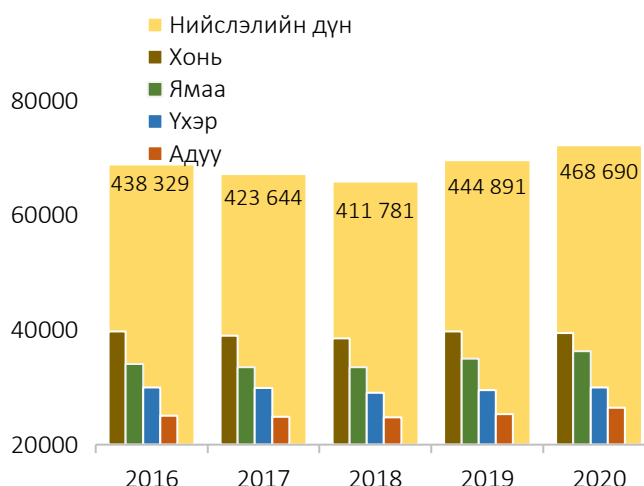
Нийслэлийн мал, тэжээвэр амьтдын 2020 оны тооллогын урьдчилсан дүнгээр 468690 толгой мал тоологдсон нь 2019 оноос 23799 толгой малаар (5.3%) өсөв. Улсын хэмжээнд 2020 онд урьдчилсан дүнгээр 67061.1 мянган толгой мал тоологдсон бөгөөд нийслэлийн мал 0.7 хувийг

эзэлж байна.

Зураг 39. Нийслэлийн малын тоо улсын дүнтэй харьцуулснаар, мянган толгой

Зураг 40. Нийслэлийн малын тоо, төрлөөр

Малын таван төрлөөр өмнөх онтой харьцуулахад тэмээ 13 толгой (5.0%), хонь 1813 толгой (1.0%) малаар буурч, адуу 9573 толгой (19.9%), үхэр 3861 толгой (4.5%), ямаа 12191 толгой (9.1%) малаар түс түс өсөв.

Хүснэгт 28. Малын тоо, төрлөөр

Малын төрөл	2016	2017	2018	2019	2020	Өсөлт, бууралт	
						тоо	Хувь
Малын тоо, бүгд	438 329	423 644	411 781	444 891	468 690	23 799	5.3
Тэмээ	247	251	233	258	245	-13	-5.0
Адуу	45 177	43 341	42 794	48 036	57 609	9 573	19.9
Үхэр	89 800	88 845	80 835	85 652	89 513	3 861	4.5
Хонь	176 813	170 173	166 336	176 709	174 896	-1 813	-1.0
Ямаа	126 292	121 034	121 583	134 236	146 427	12 191	9.1
Хонин толгойд шилжүүлснээр	1 146 750	1 116 816	1 061 493.7	1 148 975.4	1 248 246.3	-	-

Тайлбар: Таван хошуу малыг хонин толгойд шилжүүлэх коэффициент:

1 тэмээ - 5 хонь, 1 адуу - 7 хонь, 1 үхэр - 6 хонь, 1 хонь - 1 хонь, 1 ямаа - 0.9 хонь.

Амины малын тоо: Иргэдийн хувийн өмчийн малын тоо 2020 онд 459323 толгой болж, нийт малын 98.0 хувийг эзэлж байна. Тоологдсон адууны 98.5 хувь, үхрийн 98.7 хувь, хонины 96.9 хувь, ямааны 98.7 хувийг хувийн аж ахуйн мал эзэлж байна. Нийслэлийн малтай нэг өрхөд 92 толгой мал, малтай өрхийн ам бүлийн нэг хүнд 29 толгой мал ногдож байна.

Хүснэгт 29. Малтай өрхийн тоо, малын бүлэглэлтээр, 2020 он

Малын бүлэглэлт	Малтай өрхийн тоо	Ам бүлийн тоо	Амины малын тоо	Үүнээс :				
				Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Малын тоо, бүгд	5 006	15 794	459 323	245	56 769	88 328	169 398	144 583
10 хүртэлх	1 261	3 531	7 002	4	511	6 315	58	114
11-30	1 399	4 206	26 704	4	4 420	19 987	997	1 386
31-50	590	1 803	23 136	4	5 871	13 219	1 934	2 108
51-100	634	2 227	45 303	5	12 454	15 946	8 040	8 858
101-200	502	1 748	71 163	0	13 385	12 376	22 145	23 257
201-500	441	1 590	137 573	17	11 473	12 031	60 220	53 832
501-999	137	528	91 969	175	4 965	4 782	46 326	35 721
1000-1499	31	124	35 066	16	1 536	1 980	17 906	13 628
1500-2000	6	19	10 196	20	961	1 293	4 374	3 548
2000-с дээш	5	18	11 211	0	1 193	489	7 398	2 131

Тоологдсон нийт малын тоогоор Багануур дүүрэг 194501 толгой малаар нийслэлд тэргүүлж, өмнөх оноос 5682 толгой малаар (2.8%) буурав. Үхрийн нийт тоогоор Сонгинохайрхан дүүрэг 24357 толгой малаар, бусад малын төрлөөр Багануур дүүрэг тэргүүлж байна.

Хүснэгт 30. Малын тоо, дүүргээр

Дүүрэг	2016	2017	2018	2019	2020	Өсөлт, бууралт
Нийслэлийн дүн	438 329	423 644	411 781	444 891	468 690	5.3
Багануур	178 774	172 049	184 337	200 183	194 501	-2.8
Багахангай	31 608	31 548	29 617	21 293	27 496	29.1
Баянзүрх	55 319	54 968	51 127	56 933	59 804	5.0
Налайх	55 804	50 386	49 660	57 075	60 087	5.2
Сонгинохайрхан	73 576	72 072	63 832	70 768	80 712	14.1
Сүхбаатар	3 051	2 888	-	-	-	-
Хан-Уул	38 860	38 485	33 208	38 639	46 090	19.3
Чингэлтэй	1 337	1 248	-	-	-	-

Мал төллөлт, төл бойжилт:

2020 онд 185087 хээлтэгч мал төллөж, 185298 төл гарсны 177857 төл (96.0%) нь бойжиж байна.

Бойжсон төлийн тоо өмнөх оноос 10338 толгойгоор (6.2%) өссөн.

Бойжуулсан нийт төлийн 0.03 хувийг ботго, 7.5 хувийг унага, 21.1 хувийг тугал, 41.7 хувийг хурга, 29.6 хувийг ишиг эзэлж байна.

Зураг 41. Бойжуулсан төл, мянган толгой

Хүснэгт 31. Төл бойжилт, тооллогын дүнгээр

Үзүүлэлт	2016	2017	2018	2019	2020
Гарсан төл	170 542	180 301	172 517	172 058	185 087
Бойжсон төл	166 173	174 059	166 548	167 519	177 857
Хорогдсон төл	4 369	6 242	5 969	4 539	7 441
Бойжилтын хувь	97.4	96.5	96.5	97.4	96.0

Том малын зүй бус хорогдол: Оны эхний малын 2.5 хувьтай тэнцэх 11229 толгой том мал зүй бусаар хорогджээ. Хорогдсон нийт малын 0.04 хувийг тэмээ, 9.07 хувийг адуу, 16.81 хувийг үхэр, 39.70 хувийг хонь, 34.38 хувийг ямаа эзэлжээ. Том малын зүй бус хорогдлын 556 нь (5.0%) өвчнөөр хорогджээ.

Хүснэгт 32. Том малын зүй бус хорогдол, дүүргээр

Дүүрэг	2016	2017	2018	2019	2020
Нийслэлийн дүн	6 413	8 314	15 139	4 693	11 229
Багануур	882	3 273	2 589	1 897	3 301
Багахангай	463	372	1 917	852	523
Баянгол	-	-	-	-	-
Баянзүрх	1 678	1 066	2 053	669	1 790
Налайх	1 397	1 312	2 099	511	1 971
Сонгинохайрхан	1 129	1 131	4 589	381	2 321
Сүхбаатар	96	86	117	-	-
Хан-Уул	751	1 070	1 775	383	1 323
Чингэлтэй	17	4	-	-	-

Мал аж ахуй эрхлэхийг хориглох бүсийн мал: 2020 онд нийслэлийн мал эрхлэхийг хориглох бүсэд 4944 толгой мал тоологдож, өмнөх оноос 3439 толгой малаар (3 дахин) өссөн байна. Мал аж ахуй эрхлэхийг хориглох бүсэд байгаа малын 2.3 хувийг адуу, 10.1 хувийг үхэр, 33.2 хувийг хонь, 54.4 хувийг ямаа эзэлжээ.

Хүснэгт 33. Мал аж ахуй эрхлэхийг хориглох бүсэд байгаа малын тоо, дүүргээр

Дүүрэг	2016	2017	2018	2019	2020
Нийслэлийн дүн	16 704	15 187	1 197	1505	4 944
Баянгол	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	3 051	2 888	-	-	-
Чингэлтэй	1 337	1 248	-	-	-
Баянзүрх (11,20-р хороо ороогүй)	3 114	3 622	-	-	-
Сонгинохайрхан (21,32-р хороо ороогүй)	6 677	5 015	1 197	1505	4 944
Хан-Уул (12,13,14-р хороо ороогүй)	2 525	2 414	-	-	-

Сонгинохайрхан дүүргийн 33, 34, 41-р хорооны нутаг дэвсгэрт 4944 толгой мал тоологдсон байна.

Тэжээвэр амьтад: Мал, тэжээвэр амьтдын 2020 оны тооллогын урьдчилсан дүнгээр 68 өрх, 6 аж ахуйн нэгжийн 9084 гахай, 197 өрх, 13 аж ахуйн нэгжийн 593490 шувуу, үүнээс 592812 тахиа, 305 туулай, 44 минж, 1 бүл зөгий тоологдсон байна.

Өмнөх онтой харьцуулахад шувууны тоо 26638 (4.5%), гахайн тоо 101 (1.1%) тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 34. Тэжээвэр амьтдын тоо, дүүргээр, 2020 он

Дүүрэг	Гахай	Шувуу	үүнээс тахиа	Туулай	Минж	Зөгий
Нийслэлийн дүн	9 084	593 490	592 812	305	44	1
Багануур	62	41	41	-	-	1
Багахангай	44	40	39	-	-	-
Баянгол	-	27	27	6	-	-
Баянзүрх	180	5 308	5 259	16	44	-
Налайх	284	67 302	67 257	18	-	-
Сонгинохайрхан	4 904	36 870	36 801	19	-	-
Сүхбаатар	-	430	386	7	-	-
Хан-Уул	3 610	483 300	482 860	230	-	-
Чингэлтэй	-	172	142	9	-	-

ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

2020 онд нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 204 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 20.3 хувиар буурсан байна.

Нийт гамшигт аадар бороо, үер 3, хүний үйл ажиллагаатай холбоотой 201 осол бүртгэгдсэн байна. Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осолд усны 32 осол, Тэсэрч дэлбэрэх бодисын 2 осол, барилгын 1 осол, бусад төрлийн 166 осол бүртгэгджээ. Гамшгийн улмаас 66 хүн амь насаа алдаж, 214 хүнийг аварч, гамшгийн уршгийг арилгах ажилд нийт 90.0 сая төгрөг зарцуулжээ.

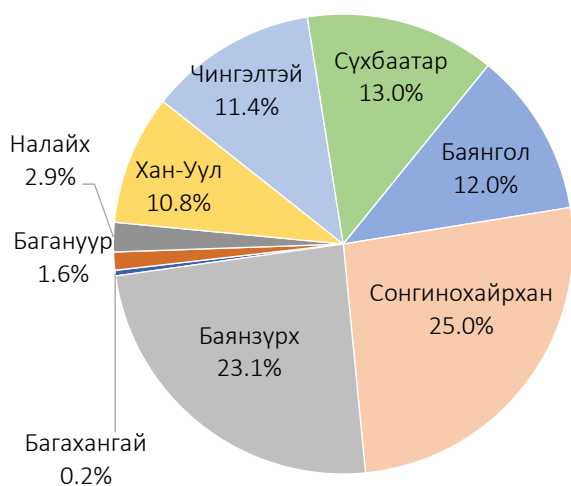
Хүснэгт 35. Гал түймрийн тоо, дүүргээр, жилээр

Дүүрэг	2015	2016	2017	2018	2019	2020	$\frac{2019}{2018}$ %
Нийслэлийн дүн	3 341	2 484	2 502	2 601	2 824	1 803	63.8
Багануур	51	41	32	30	44	28	70.0
Багахангай	11	8	3	6	7	4	57.1
Баянгол	451	411	367	412	358	216	60.3
Баянзүрх	792	606	593	665	674	416	67.4
Налайх	81	95	87	84	56	53	94.6
Сонгинохайрхан	737	540	569	587	732	451	61.6
Сүхбаатар	481	285	326	291	372	234	62.9
Хан-Уул	319	224	259	268	276	195	70.6
Чингэлтэй	418	274	266	258	305	206	67.5

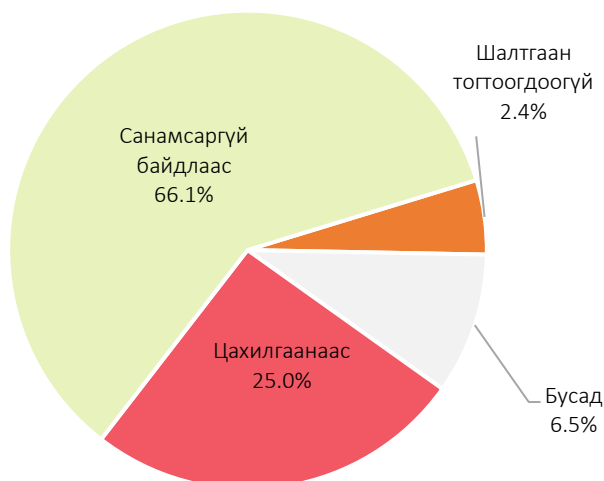
Нийслэл хотод 2020 онд ахуйн 1803 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 36.2 хувиар буурав. 2020 онд худал дуудлагын тоо 20 болж өмнөх оноос 46 дуудлагаар буюу 69.7 хувиар буурсан байна. Гал түймрийн улмаас 35 хүн (үүнээс, хүүхэд 8) амь насаа алдаж, 31 хүн түлэгдэж гэмтсэн байна.

Гал түймрийн аюулаас 1744 хүн, 600 байшин барилга, 6500 мал, амьтан, 87.0 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварсан байна. Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал цахилгаанаас 446, санамсаргүй байдлаас 1179, шалтгаан тогтоогдоогүй 42, бусад шалтгаанаар 116 гал түймэр гарчээ.

Зураг 42. Гал түймэр, байршлаар

Зураг 43. Гал түймэр, шалтгаанаар

Гал түймэрт 913 гэр, орон сууц, 96 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 117 машин техник, малын 14 хашаа, саравч, бусад төрлийн 643 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1196, төрийн өмчийн 482, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 105 объект өртөж, нийт 4.0 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2020 онд 177 барилгын зураг төсөл, мөн ашиглалтад хүлээн авч буй 609 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 174343 айл өрх, 6427 объектод үзлэг шалгалт хийж, 37112 галын зөрчил илрүүлж, 2 байгууллагын үйл ажиллагааг нь зогсоож, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 2311 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 2514 мэдэгдэл хүргүүлж, 221.7 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

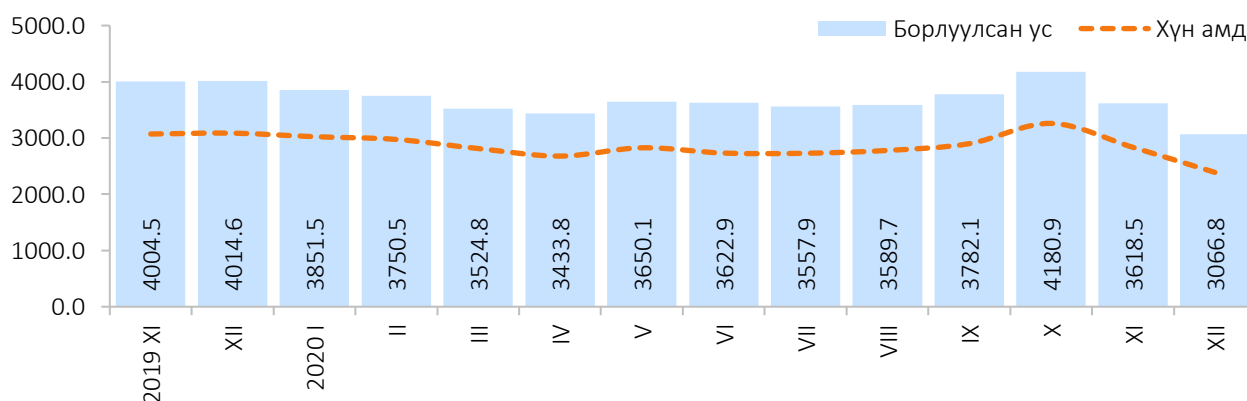
ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

2020 онд нийслэлийн хүн амд 33.9 сая.м³ (77.8%), аж ахуйн нэгж, байгууллагад 9.7 сая.м³ (22.2%) цэвэр усыг борлуулжээ. Борлуулсан усны нийт хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 4.9 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 36. Ус суваг ашиглалтын үйлчилгээ, жил бүрийн эхний 12 сард

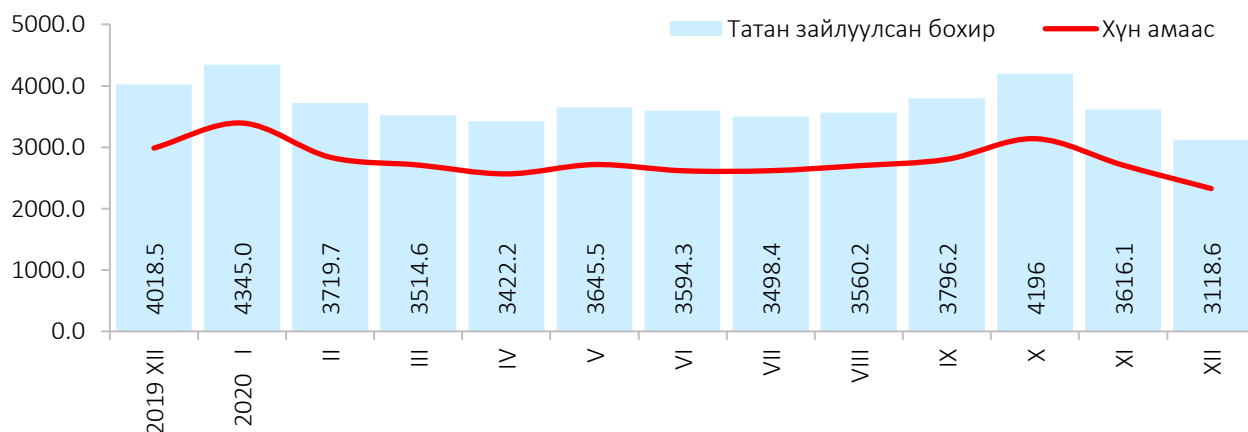
Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016	2017	2018	2019	2020	$\frac{2020}{2019}\%$
Шахсан ус	мянган м ³	52 506.6	52 701.1	55 453.5	53 941.0	52 802.3	97.9
Борлуулсан ус	мянган м ³	44 838.1	46 882.1	46 734.9	45 889.0	43 629.5	95.1
Хүн амд	мянган м ³	34 316.5	36 520.4	36 382.4	35 361.0	33 940.8	96.0
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	10 521.6	10 361.7	10 352.5	10 528.0	9 688.8	92.0
Татан зайлуулсан бохир	мянган м ³	44 767.0	46 817.3	46 475.2	46 041.7	44 026.8	95.6
Хүн амаас	мянган м ³	33 104.1	35 188.8	34 967.5	34 317.0	33 119.2	96.5
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	мянган м ³	11 662.9	11 628.5	11 507.7	11 724.8	10 907.5	93.0
Ус борлуулалтын орлого	сая төгрөг	25 923.8	28 446.6	30 866.9	33 676.2	32 944.5	97.8
Хүн амаас	сая төгрөг	15 540.2	16 580.9	18 109.0	19 050.4	18 887.1	99.1
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	10 383.6	11 865.7	12 757.9	14 625.7	14 107.4	96.5
Сувагжуулалтын орлого	сая төгрөг	17 356.1	19 236.6	22 141.4	26 363.4	26 174.4	99.3
Хүн амаас	сая төгрөг	8 080.4	8 571.9	10 311.3	11 776.5	11 848.2	100.6
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	сая төгрөг	9 275.7	10 664.7	11 830.1	14 592.9	14 326.2	98.2

Зураг 44. Борлуулсан ус, сараар, мян.м³

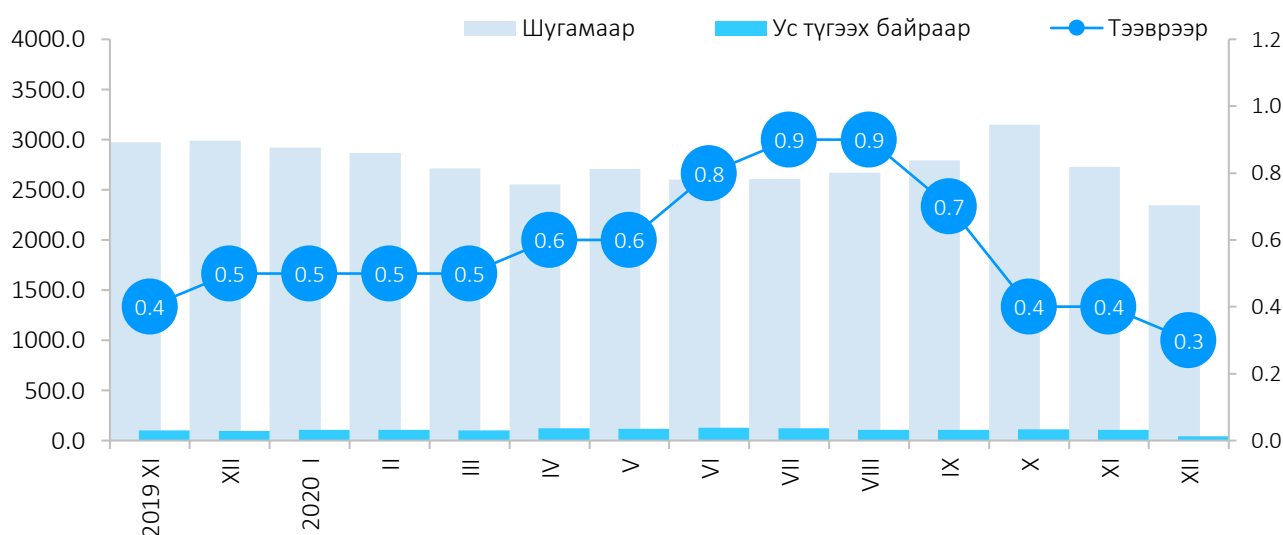

Хүн амд түгээсэн цэвэр усны 32.7 сая.м³ (96.2%) усыг төвлөрсөн шугамаар, 1.3 сая.м³ (3.8%) усыг ус түгээх байраар, 7.1 мян.м³ (0.02) усыг тээврээр түгээсэн байна. Цэвэрлэх байгууламжаар 52.8 сая.м³ бохирьг цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 44.0 сая.м³ бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Зураг 45. Татан зайлуулсан бохир, сараар, мян.м³

Зураг 46. Хүн амд борлуулсан усны хэмжээ, түгээлтийн төрлөөр, сараар, мян.м³

НИЙСЛЭЛИЙН СТАТИСТИКИЙН ГАЗАР

Аж үйлдвэр

(Их наяд төгрөг)

Нийт бүтээгдэхүүний
үйлдвэрлэлт 2020 I-XII **10.0** ↓1.0%
2019 I-XII **10.1**

Нийт бүтээгдэхүүний
борлуулалт 2020 I-XII **12.2** ↓0.8%
2019 I-XII **12.3**

Хот нийтийн аж ахуй

2020 онд нийслэлийн хүн амд 33.9 (77.8%) сая м³, аж ахуйн нэгж,
байгууллагад 9.7 (22.2%) сая м³ цэвэр усыг борлуулжээ.

Хүн амд борлуулсан цэвэр ус (мянган метр³)

Түгээлтийн төрөл:	2020 I-XII	2019 I-XII
Төвлөрсөн шугам	32 051.0 (96.1%)	34 040.0 (96.3%)
Ус түгээх байр	1 282.7 (3.8%)	1 314.2 (3.6%)
Зөөврөөр	7.1 (0.1%)	6.8 (0.1%)

Хэрэглээний үнэ (сарын дундаж үнэ, төгрөг)

Төгрөгийн ам.доллартай
харьцах ханш
(сарын эцэст)

1US\$ = ₮

2020 XII **2 850** ↑4.2%
2019 XII **2 734**

Мах /хонь, ястай/

2020 XII **8 580** ↑12.4%
2019 XII **7 635**

Талх /Атар/

2020 XII **1 280** ↓1.8%
2019 XII **1 303**

Шатахуун /Аи-92/

2020 XII **1 422** ↓21.8%
2019 XII **1 828**

Төсөв

(тэрбум төгрөг)

Орлого 2020 I-XII **932.6** ↓1.5%
2019 I-XII **946.5**

Зарлага 2020 I-XII **1 442.2** ↓0.4%
2019 I-XII **1 447.4**

Эрүүл мэнд

Амаржсан эхийн тоо

2020 I-XII **39 378** ↓3.5%
2019 I-XII **40 823**

Төрсөн хүүхдийн тоо

2020 I-XII **39 779** ↓3.5%
2019 I-XII **41 206**

2020 оны 12 сард төрсөн
хүүхдийн **20 369** (51.2%)
нь эрэгтэй, **19 410** (48.8%)
нь эмэгтэй, **590** (1.5%) нь
ихэр, үүнээс **20** нь **3** ихэр
хүүхэд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

2020 I-XII **5 002** ↓26.2%

2019 I-XII **6 712**

Эмэгтэйчүүд **2 711** (54.2%)

Гэмт хэрэг

Бүртгэгдсэн ГЭМТ хэрэг

2020 I-XII **14 633** ↓27.8%
2019 I-XII **20 261**

Хотын аюулгүй байдал

Гал түймрийн тоо

2020 I-XII **1 803** ↓35.8%
2019 I-XII **2 824**

Цаг агаар

ХОЛБОО БАРИХ

Хаяг: Хангарди ордон
Сүхбаатарын талбай,
Жигжиджавын гудамж-9
Бага тойруу 15160

Утас: +(976)-11-328787
+(976)-11-327946
+(976)-11-322783